

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Ідентифікаційна експертиза та митний контроль соку томатного»

Студентки 2 курсу, 9м групи,
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»,
спеціалізації «Митна справа»

_____ Бондаренко Аліни
Сергіївни

Науковий керівник
канд. техн. наук, доцент

_____ Піркович Катерина
Анатоліївна

Науковий консультант
канд. хім. наук, доцент

_____ Калуга Ніна Василівна

Гарант освітньої програми
д-р техн. наук, професор

_____ Мережко Ніна Василівна

Київ 2021

АНОТАЦІЯ

Бондаренко А. С. Ідентифікаційна експертиза та митний контроль соку томатного

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано стан ринку соку томатного в Україні та світі, розглянуто вимоги до якості. Визначено критерії, методи та засоби ідентифікації томатного соку для митних цілей з визначенням коду згідно з УКТЗЕД. Проаналізовано результати ідентифікаційної експертизи зразків томатного соку, що експортується з України. Розглянуто асортимент соку томатного вітчизняних виробників, що переміщується через митний кордон України. Проаналізовано особливості електронного декларування в режимі експорту, митний контроль та митне оформлення соку томатного за митною декларацією.

Ключові слова: томатний сік, асортимент, експорт, ідентифікаційна експертиза, код товару згідно з УКТЗЕД, електронне декларування, митний контроль, митне оформлення.

ANNOTATION

Bondarenko A. S. Identification examination and customs control of tomato juice

In the final qualifying work the state of the tomato juice market in Ukraine and the world is analyzed, the quality requirements are considered. Criteria, methods and means of identification of tomato juice for customs purposes with definition of the code according to UCGFEA are defined. The results of identification examination of samples of tomato juice exported from Ukraine are analyzed. The range of tomato juice of domestic producers moving across the customs border of Ukraine is considered. The peculiarities of electronic declaration in the mode of export, customs control and customs clearance of tomato juice according to the customs declaration are analyzed.

Key words: tomato juice, assortment, export, identification examination, product code according to UCGFEA, electronic declaration, customs control, customs clearance.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

УКТЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності;

ДСТУ – державний стандарт України;

ДМСУ – Державна митна служба України;

ПКМУ – постанова Кабінету Міністрів України;

АСАУР – автоматизована система аналізу та управління ризиками;

ЕМД – електронна митна декларація;

МКУ – митний кодекс України;

МД – митна декларація;

ПМО – посадова особа митного органу;

АСМО – автоматизована система митного оформлення;

ПМК – під митним контролем;

ОНП – особиста номерна печатка;

ЄАІС – єдина автоматизована інформаційна система;

ДСанПіН – Державні санітарні правила і норми.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади ідентифікаційної експертизи та митного контролю соку томатного.....	10
1.1. Стан ринку соку томатного в Україні та світі	10
1.2. Аналіз вимог до якості соку томатного	15
1.3. Особливості митного контролю соку томатного.....	20
РОЗДІЛ 2. Ідентифікаційна експертиза соку томатного для митних цілей.....	25
2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження.....	25
2.2. Аналіз асортименту соку томатного вітчизняних виробників	31
2.3. Ідентифікаційна експертиза соку томатного та оформлення її результатів..	36
РОЗДІЛ 3. Митний контроль та митне оформлення експорту соку томатного.....	44
3.1. Визначення коду соку томатного згідно з УКТЗЕД.....	44
3.2. Електронне декларування соку томатного в режимі експорту	47
3.3. Аналіз митного контролю та митного оформлення експорту соку томатного за митною декларацією.....	54
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Останнім часом попит в Україні на томатний сік зріс, тому що він набув важливого значення у здоров'ї людини. Томатний сік може випускатися як натуральним, так і концентрованим. Термінологія соків і сокових напоїв довгий час не була якісно розробленою, однак сучасні державні стандарти України вже в достатній мірі відповідають світовим вимогам. Ринок соків сприяє постійному оновленню асортименту своєї продукції, що пов'язано із намаганнями виробників утримувати, а то й наростити свої позиції на ринку. Проблемою виявлення та запобігання підробки соків займаються не лише органи державної влади, на яких покладено обов'язок захисту ринку від неякісної та небезпечної продукції, а й виробники. Виробників боротися з фальсифікацією спонукає жорстка конкуренція на ринку [1].

Виробництво й реалізація фальсифікованих соків поряд із цілеспрямованим введенням споживачів в оману щодо їх властивостей і походження може наносити пряму шкоду здоров'ю населенню та сприяти недобросовісній конкуренції на продовольчому ринку. Крім того, все актуальнішою стає проблема неправдивого або такого, що вводить споживачів в оману, маркування харчових продуктів. Неправильні й необґрунтовані дані на етикетках продукції можуть стосуватися споживних властивостей, харчової цінності, тобто безпосередньо сфери безпеки продукції та захисту прав споживачів [2].

На сьогодні необхідною є розробка та впровадження нових показників, за якими слід проводити ідентифікацію, а також методів їх дослідження з одночасним створенням відповідної правової бази. Розробка та широке використання методів ідентифікації уможливить ефективне виявлення підробки [3].

Правильність класифікації соку томатного згідно з УКТЗЕД є важливий фактором для митного оформлення з метою застосування ставок мита і

визначення потреби у наявності відповідних дозвільних документів. Одним із вагомих важелів у забезпеченні правильності класифікації товарів є вжиття заходів контролю класифікації товарів.

Значним етапом митного контролю та оформлення є ідентифікація товарів, метою якої є визначення відповідності товару, інформації про нього, виявлення того, що товар відповідає характеристикам, які зазначені на маркуванні, у товарно-супровідних, нормативних та інших документах, і не є фальсифікованим [4].

Метою даної роботи є проведення ідентифікаційної експертизи та аналіз митного контролю соку томатного.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати *наступні завдання*:

- проаналізувати стан ринку соку томатного в Україні та світі;
- вивчити вимоги до якості соку томатного;
- проаналізувати асортимент соку томатного вітчизняних виробників;
- визначити код соку томатного згідно з УКТЗЕД;
- провести ідентифікаційну експертизу соку томатного;
- ознайомитись із порядком електронного декларування соку томатного в режимі експорту;
- проаналізувати митне оформлення та митний контроль при експорті соку томатного.

Об'єктом дослідження є сік томатний, що переміщується через митний кордон України.

Предметом дослідження є асортимент, критерії, методи та засоби ідентифікації, митний контроль соку томатного.

Методами дослідження є теоретичні – опрацювання державних стандартів України, законодавчо-правових актів, наукових праць; органолептичні, фізико-хімічні – при проведенні ідентифікаційної експертизи зразків томатного соку, при порівнянні зразків торговельних марок вітчизняного виробництва, для встановлення відповідності показників якості томатних соків, що переміщуються

через митний кордон України.

Наукова новизна випускної кваліфікаційної роботи полягає в розробленні критеріїв, визначенні засобів і методів для здійснення ідентифікаційної експертизи соку томатного при митному оформленні та визначення коду досліджуваних зразків згідно з УКТЗЕД.

Практична цінність роботи полягає у тому, що розроблені критерії, методи та засоби ідентифікації соку томатного можуть бути використанні експертними підрозділами Державної митної служби України (ДМСУ). Визначення коду зразків томатного соку згідно з УКТЗЕД знадобиться для забезпечення однозначної ідентифікації товарів і використовується в подальшому при заповненні митної декларації та товаросупровідних документів, визначенні переліку державних видів контролю, а також оформлення на митниці.

Апробація результатів дослідження: результати досліджень апробовано на Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Підприємництво, торгівля та маркетинг: реалії, виклики, перспективи» (м. Київ, КНТЕУ, 17-18 березня 2021 року).

Публікації. За результатами досліджень опублікована стаття: Бондаренко А. С. Ідентифікаційна експертиза томатного соку // Митна справа: практичний аспект: зб. наук. ст. студ. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2021. – С. 129 -135 (дод. М)[5].

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел і додатків.

Загальний обсяг основного тексту роботи становить 50 сторінок. Випускна кваліфікаційна робота містить 4 таблиці, 8 рисунків. Список використаних джерел становить 52 найменувань на 6 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО КОНТРОЛЮ СОКУ ТОМАТНОГО

1.1. Стан ринку соку томатного в Україні та світі

На сьогоднішній день в Україні спостерігається підвищений попит на соки. Така тенденція пояснюється прагненням споживачів купувати більше корисних напоїв, і одночасно відмовлятися від шкідливих газованих напоїв з високим вмістом цукру. Кількість українців, які стежать за своїм здоров'ям і уважно читають склад всіх продуктів харчування, зростає з року в рік. Саме тому склад і смак соку впливає на вибір потенційного споживача. Якщо порівняти якість соків, які вироблялися 20-30 років тому, з продукцією, що випускається в наш час, можна побачити колосальну різницю [1].

За останні роки ситуація на магазинних полицях змінилася кардинально: вибір став значно більше, упаковка – зручніше і естетичніше, і технологія промислового виробництва тепер зовсім інша.

Особливістю вітчизняного ринку соків є домінування національного виробника. Імпортовані соки на полицях магазинів – явище не дуже популярне, в першу чергу, через те, що такі соки дорожчі, однак на даний момент спостерігаємо тенденцію до зростання частки імпорту на ринку. У той же час обсяги експорту досить високі, що свідчить про затребуваність нашого продукту за кордоном [6].

2020 рік став важким для ринку соків, як і для всієї переробної промисловості України в цілому: карантинні обмеження наклали свій відбиток на обсяги виробництва, а тому і на ємність ринку загалом. Скоротилися також і обсяги експорту соку в Україні. Тому зростання імпорту дещо компенсувало нестачу [1].

На українському ринку представлені торгові марки соку томатного

переважно таких вітчизняних та іноземних виробників: «Sandora» (Україна), «Садочок» (Україна), «Наш сік» (Україна), «Розумний вибір» (Україна), «Біола» (Україна), «Jaffa» (Україна), «Rich» (Україна), «Соковита» (Україна), «Galicia» (Україна), «Cido» (Латвія), «Pfanner» (Австрія), «Luce» (Італія), «Granini» (Франція), «Vitta Plus» (Польща), «KULA» (Грузія), «Сочний фрукт» (Білорусь) та інші.

Згідно з даними державної статистики обсяги виробництва соку томатного в Україні за позицією № 10.32.11.00 «Сік томатний» у кількісному вигляді за період 2016 - 2020 рр. наведено на рис. 1.1 [7].

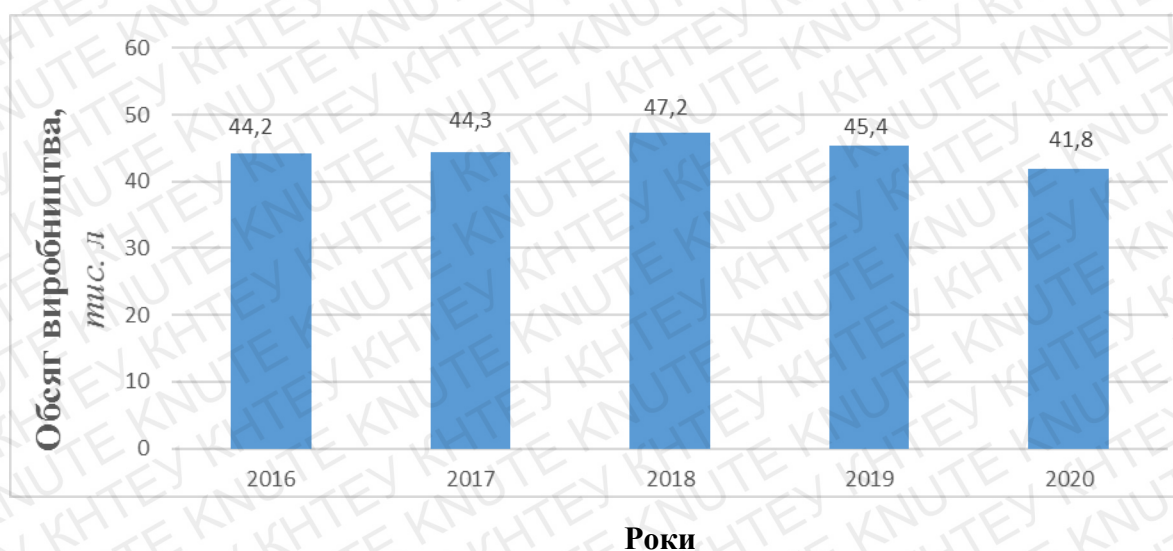

Рис. 1.1. Обсяг виробництва соку томатного в Україні за період 2016-2020 рр., тис. л

За останні роки ринок соків в Україні зазнав значних змін. Економіка нашої країни перебуває у кризовому становищі, саме через це відбувається скорочення обсягів виробництва, експорту та імпорту даного товару. Якщо у 2016 та 2017 рр. обсяг виробництва становив 44,2 тис. л, то вже у 2020 р. цей показник скоротився і склав 41,8 тис. л. Спостерігається незначне збільшення в 2018 році, показник став 47,2 тис. л. Найменший обсяг виробництва соків за досліджуваний період був саме у 2020 рік, тобто за період з 2016 по 2020 рік обсяг виробництва соків скоротився на 12 %.

На рис. 1.2. наведена динаміка експорту та імпорту (товарна позиція згідно

з УКТЗЕД 2009 «Соки з плодів (включаючи виноградне сушло) або соки овочеві, незброжені та без додання спирту, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин», товарна підпозиція 200950 «Сік томатний») згідно з даними державної та митної статистики України протягом 2016-2020 рр., у вартісному вигляді [7].

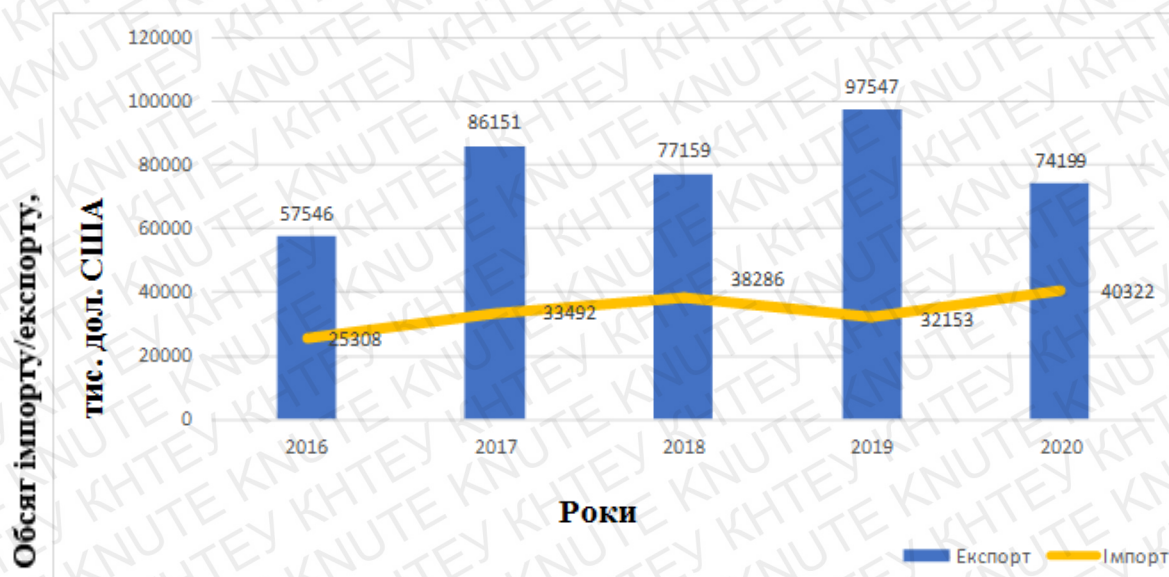

Рис. 1.2. Динаміка експорту та імпорту соків плодів, овочів, незброжених, без спирту (тов. поз. 2009) в Україні протягом 2016-2020 рр., тис. дол. США

У зв'язку з економічним спадом в Україні і зниженням споживчого попиту на продукцію сокової категорії на внутрішньому ринку актуальним є розширення експортних ринків. Закриття ринку Російської Федерації негативно позначилося на показниках продажів соків в 2016 р., оскільки він складав 40-60 % всього експорту сегмента. Виходом став безмитний експорт продукції в країни ЄС. Це дозволило виробникам, по-перше, отримувати прибуток у стабільній валюті, по-друге, набути передового досвіду, впровадження якого в Україні може дати високі конкурентні переваги, по-третє, порівняно низька собівартість продукції, вирощеної в Україні, дає хороші перспективи для підписання контрактів з ритейлом і співробітництва у форматі власних торгових марок [8].

Гармонізація українських стандартів і технічних регламентів є одним із пріоритетів подолання подібних бар'єрів. Не кожне підприємство має змогу до

ретельного вивчення вимог стандартів і встановлення відповідності виробництва і системи дистрибуції ним.

Згідно з даними Державної митної служби України можна зробити висновок, що обсяг імпорту соків плодів та овочів протягом 2017-2018 рр. зростав. У період з 2016 року по 2018 рік слід відмітити збільшення обсягів імпорту в Україну з 25308 тис. дол. США до 38286 тис. дол. США. Однак бачимо, що в період з 2018 обсяг імпорту в Україну зменшився з 38286 тис. дол. США до 32153 тис. дол. США, це пов'язано з карантинними обмеженнями в цей період. У 2020 році спостерігається поступове збільшення обсягів імпорту томатного соку [7].

Зростання обсягів збільшувалося з кожним роком на 15-20% після кризи 2014-2015 років. Що ж стосується грошового вираження, то зростання ще більше, і пов'язано це з процесами інфляції в країні.

Порівнюючи з імпортом, можна зробити висновок, що обсяг експорту соків плодів, овочів протягом 2016-2017 рр. зростав. Однак бачимо, що протягом 2018 р. значно зменшився з 86151 тис. дол. США до 77159 тис. дол. США.

У період з 2018 року по 2019 рік слід відмітити збільшення обсягів експорту з України з 77159 тис. дол. США до 97547 тис. дол. США. Але поступово пішов на спад експорт в 2020 р.

Карантинні обмеження 2020 року і прийдешня криза значно вплинули на ринок в цілому в нинішньому році. Так як соки не є товаром першої необхідності, населення, у якого скоротилися доходи, можуть знизити споживання соків в сім'ї або відмовитися від них в цілому. Також на ринок соків вплинула заборона на масові заходи або пікніки, де традиційно розпивають соки. У зв'язку зі зниженням доходів населення покупці можуть перейти на більш дешеві аналоги, в яких міститься більше обсягу води і замінників у продукції – це компоненти, за рахунок яких компанії знижують вартість соків і нектарів. Однак даний тренд не має довгострокового ефекту в майбутньому, ринок продовжить відновлюватися і повернеться до показників 2019 року [8].

У 2020 році основний обсяг експорту здійснювався в Австрію, Польщу та США. На рис. 1.3. та 1.4. наведена частка країн-контрагентів у структурі експорту та імпорту в натуральному вираженні за 2020 рік [9].

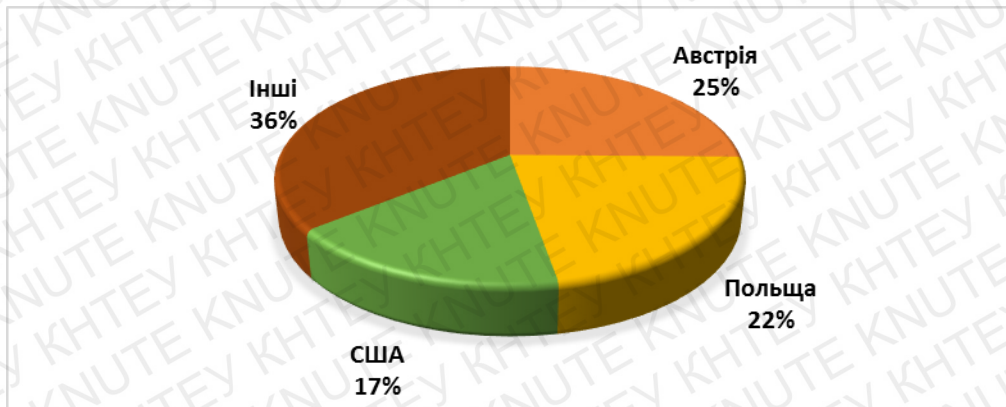

Рис. 1.3. Частка країн-контрагентів у структурі експорту України в натуральному вираженні за 2020 р., %

Лідером серед них є Австрія. У 2020 році Україна експортувала в Австрію продукції на 18742 тис. дол. США (25% – частка в загальному обсязі експорту). На другому місці з невеликою різницею знаходиться Польща – 16312 тис. дол. (22% – частка в загальному обсязі експорту) [9].

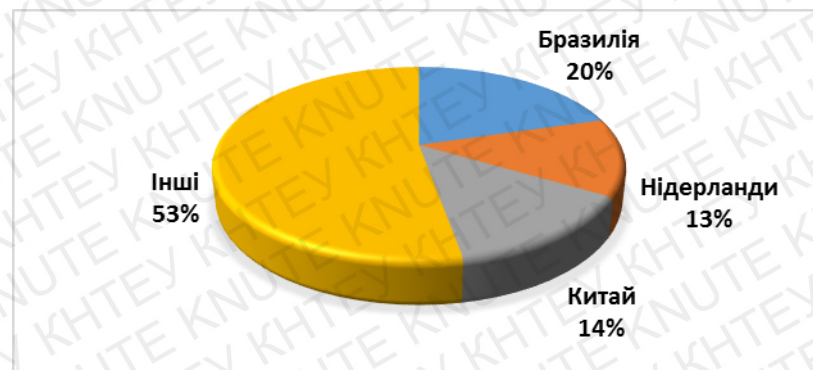

Рис. 1.4. Частка країн-контрагентів у структурі імпорту в натуральному вираженні за 2020 р., %

Зовнішня торгівля соками розвивається досить динамічно і має тенденцію до постійних змін. Так, під час здійснення експортно-імпортних операцій постійно змінюються основні партнери по торгівлі на зовнішньому ринку. Найбільшим постачальником соків в Україну у 2020 р. була Бразилія (20%).

За даними торгівельної статистики міжнародного бізнесу Trade Map, основний обсяг імпорту соку томатного на світовому ринку займають три основних країни-контрагенти США – 17932 тис. дол., Німеччина - 6550 тис. дол. та Японія – 4548 тис. дол. Лідером серед них є США, найбільша частка імпорту соку томатного.

У 2020 році основний обсяг експорту на світовому ринку здійснювався в Іспанію, Італію та Росію. Лідером серед них є Іспанія, експорт якої становить 19640 тис. дол., на відміну від інших країн майже вдвічі перевищує. Італія посідає друге місце та складає 7517 тис. дол. Експорт України склав 1578 тис. дол. [10]

Аналіз ринку соків і сокової продукції України показав, що на вітчизняному ринку представлений досить широкий асортимент томатних соків різних торговельних марок. Отже, сучасний асортимент вітчизняного ринку соків стабільно розширюється та оновлюється. Український ринок соків на 85% заповнений вітчизняною продукцією. На імпорт припадає не більше 15%.

1.2. Аналіз вимог до якості соку томатного

Основним законом з регулювання безпечності та якості харчових продуктів є Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». У Європі виробництво соків здійснюється відповідно до вимог Директив (ЄС) Європейського парламенту і Ради № 2001/112. Дотримання встановлених вимог дає можливість виробникові називати продукт соком [11].

Для захисту інтересів споживачів та сприяння вільному руху фруктових соків і деяких подібних продуктів в межах Союзу Директива Ради 2001/112/ЄС встановила конкретні положення щодо виробництва, складу та маркування цих продуктів. Зазначені правила адаптовані до технічного прогресу з врахуванням розробки у сфері відповідних міжнародних стандартів, особливо Загального стандарту Кодексу для фруктових соків і нектарів (Codex Stan 247-2005), який був ухвалений Комісією Кодексу Аліментаріус під час 28-ої сесії, проведеної 4-9

липня 2005 року («Стандарт Кодексу»). Стандарт Кодексу встановлює, зокрема, показники якості та вимоги до маркування фруктових соків і подібних продуктів [12, 13].

До продуктів при виготовленні соків можна додавати тільки такі інгредієнти: вітаміни та мінеральні речовини, дозволені Регламентом Європейського Парламенту і Ради; для фруктового соку, відновлених фруктових соків та концентрованих фруктових соків: відновлені смак і аромат, м'якість та клітини; для виноградного соку: відновлені солі винної кислоти; для фруктових нектарів: відновлені смак і аромат, м'якість та клітини; цукри або мед не більше 20% від загальної маси готових продуктів; для томатного соку та відновленого томатного соку: сіль, спеції та ароматичні трави [14].

У Національній системі стандартизації України в галузі виробництва плодово-ягідної продукції створений та працює технічний комітет зі стандартизації: ТК 154 «Соки та соковмісні продукти». Комітет розробляє національні стандарти на плодово-ягідні соки, свіжі фрукти, овочі, ягоди та продукти їх переробки, які містять вимоги до якості продукції, та стандарти на методи контролювання показників якості продукції, правила приймання плодово-ягідної продукції, пакування, маркування тощо [15].

Елементи споживчого маркування соку томатного повинні перевірятися згідно Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [16].

Маркування соку томатного повинно містити таку обов'язкову інформацію на етикетці або безпосередньо на споживчій тарі у доступній для сприйняття споживачем формі:

- 1) назву соку;
- 2) перелік інгредієнтів;
- 3) кількість харчового продукту в установлених одиницях вимірювання;
- 4) мінімальний термін придатності або дата "вжити до";
- 5) будь-які особливі умови зберігання та/або умови використання (за

потреби);

б) найменування та місцезнаходження оператора ринку харчових продуктів, відповідального за інформацію про харчовий продукт, а для імпортованих харчових продуктів – найменування та місцезнаходження імпортера;

7) країна походження або місце походження – у випадках, передбачених статтею 20 цього Закону;

8) інформація про поживну цінність харчового продукту;

9) дату розливу (дату розливу зазначають словами: «Розлито (дата)», номер партії (номером партії допустимо вважати дату розливу);

10) написи:

➤ «відновлений» або «виготовлено з концентрованого соку та/або концентрованого пюре», «з добавкою – назва добавки»; «освітлений», «неосвітлений», «з м'якоттю», «пастеризований», «стерилізований»;

➤ «газований», якщо продукт містить доданий діоксид вуглецю;

➤ «Перед вживанням збовтати» (для соку на основі соків та/або пюре цитрусових або тропічних плодів і соку з м'якоттю);

➤ «Берегти від потрапляння прямих сонячних променів» (для соків, фасованих у прозору споживчу тару);

11) штриховий код.

Інформацію для споживача щодо вітамінів у вітамінізованих соках погоджують з органом державного санітарно-епідеміологічного нагляду [11].

Для соків, виготовлених тільки з концентрованого соку чи пюре одного виду, його склад на етикетці не зазначають.

Не дозволено зазначати на етикетці чи безпосередньо на споживчій тарі зображення фруктів чи овочів, сировину з яких не використовували для виготовлення соку.

Інформацію можна наносити будь-яким способом, і вона повинна бути чітка та легко читатися [16].

Дозволено розташовувати інформацію в одному або кількох зручних для

читання місцях. За необхідності вона може бути дубльована іншою мовою, зазначеною у контракті чи договорі. Також дозволено супроводжувати продукт додатковою інформацією виробника, рекламою тощо, яка характеризує продукт і не суперечить чинному законодавству.

Маркування для споживачів призначено перш за все для того, щоб швидко й однозначно ідентифікувати продукцію, її склад і використані інгредієнти [16].

Томатний сік – це сік, отриманий з томатів (помідорів). Склад томатів такий: 95% містяться з води, а 5% – це клітковина та вуглеводи.

За органолептичними та фізико-хімічними показниками якості сік томатний повинен відповідати вимогам ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови», наведеним у табл. 1.1 [17].

Таблиця 1.1

Органолептичні та фізико-хімічні показники соку томатного

Назва показника	Характеристика і норма
1. Зовнішній вигляд і консистенція	Однорідна рідина з тонко подрібненою м'якоттю плодів. Дозволено під час зберігання часткове відшарування рідини та незначний осад на дні тари.
2. Колір	Однорідний за усією масою, властивий. Дозволено незначне знебарвлення соків.
3. Смак і аромат	Добре виражені, притаманні томатному соку. Сторонні присмаки і запахи не дозволено.
4. Масова частка сухих речовин, не менше ніж, %	5,0
5. Масова частка титрованих кислот, не менше ніж, %	0,2
6. Масова частка м'якоті, не більше ніж, %	25
7. Масова частка вітаміну С, для соків з доданням тільки вітаміну С, %, не менше ніж	0,02
8. Масова частка хлоридів, %, не більше ніж	1,0
9. Масова частка мінеральних домішок, %, не більше ніж: томатного соку із концентрованих томатопродуктів	0,005
10. Домішки рослинного походження	Не дозволено
11. Сторонні домішки (крім домішок рослинного походження і мінеральних)	Не дозволено

Не дозволено застосовувати соки, одержані дифузійним способом, ароматизатори, ідентичні натуральним, штучні ароматизатори, барвники, забарвлювальні екстракти, продукти водної екстракції подрібненої сировини, м'якоти, шкірки або вичавок, зокрема одержаних з використанням додаткового ферментативного оброблення для розрідження соків і пюре, консервованих хімічними консервантами, а також будь-яку іншу сировину, окрім зазначеної у нормативних документах.

Кожну партію томатів, що надходить на виробництво, супроводжують документом, що підтверджує її безпечність та відповідність чинним нормативним документам.

Не дозволено переробляти сировину, мікробіологічні показники якої перевищують нормативи, а вміст токсичних елементів, нітратів, мікотоксинів, радіонуклідів, пестицидів перевищує встановлені рівні.

Соки, призначені на експортування, пакують згідно з умовами відповідної угоди.

Ідентифікацію соку для встановлення відповідності соку зазначеній на етикетці назві чи виявлення фальсифікації соків проводять згідно з п. 5.1.2, п. 5.1.3, п. 5.1.4 ДСТУ 7159:2010 [17].

Приймання продукції, відбирання проб здійснюється відповідно до вимог нормативних документів [18].

Виробники сокової продукції під час її маркування дозволяють собі використовувати напис «100 % натуральний продукт» і апелюють, що він не суперечить чинному законодавству. І неможливо з ними не погодитися, оскільки у нормативній та законодавчій базах взагалі не стандартизоване поняття «натуральний продукт». Виробники дійсно можуть підтвердити документально лише наявність чи відсутність деяких консервантів, барвників, ароматизаторів (тих, які можна визначити в Україні, а скільки їх існує і яких саме – взагалі невідомо), а підтвердити натуральність ніхто і не намагається, бо хто ж буде підтверджувати те, що не є обов'язковим і на що не визначено критерії

оцінювання [19].

Соки належать до тих продуктів харчування, які часто фальсифікують. Найбільш поширеним способом фальсифікацій є розведення соку водою. Щоб не відчувався водянистий смак, додають цукор, лимонну або яблучну кислоту. Досить часто якісні натуральні соки змішують з низькоякісними соками, не декларуючи цей факт. Також виробники можуть застосовувати штучні барвники та ароматизатори для приховування низької якості продукту [20].

Використовують і такі види фальсифікації соків: додавання домішок, не передбачених рецептурою; заміна одного типу напою іншим; інформаційна фальсифікація.

Вміст токсичних елементів, нітратів, радіонуклідів, пестицидів, мікробіологічні показники є важливими вимогами, що висуваються до соку томатного і не повинні перевищувати показників, чинних в Україні (дод. А).

Отже, для забезпечення надійного захисту здоров'я людей показники безпеки та якості соку томатного необхідно визначати відповідно до європейських та міжнародних вимог. За органолептичними та фізико-хімічними показниками якості та безпеки сік томатний повинен відповідати вимогам чинних НД. Органолептичні показниками соку томатного визначаються за допомогою органів відчуттів людини та включають: зовнішній вигляд, смак і аромат, консистенцію, колір. За фізико-хімічними показниками в соку томатному з основних нормується: масова частка сухих речовин, титрована кислотність (за допомогою титрування шляхом додавання фенолфталеїну), масова частка м'якоті, частка вітаміну С, частка хлоридів, мінеральних домішок, домішок рослинного походження та сторонніх домішок (крім домішок рослинного походження і мінеральних).

1.3. Особливості митного контролю соку томатного

Митний контроль передбачає сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших

нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку [21].

Загальними принципами здійснення митного контролю є (ст. 318 МКУ) [21]:

1. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

2. Митний контроль здійснюється виключно митними органами відповідно до цього Кодексу та інших законів України.

3. Митний контроль передбачає виконання митними органами мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи.

4. Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

5. Розклад руху транспортних засобів, що здійснюють регулярні міжнародні рейси, затверджується центральним органом виконавчої влади.

6. З метою підвищення ефективності митного контролю митні органи взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності.

7. Для забезпечення здійснення митного контролю митними органами використовується єдина автоматизована інформаційна система митних органів України.

При вивезенні соку томатного у режимі експорту митний контроль розпочинається з моменту їх пред'явлення для митного оформлення та декларування в установленому порядку.

Сік томатний перебуває під митним контролем з моменту його початку згідно з митною декларацією № UA100150/2021/023057 (дод. Б) і до закінчення митного оформлення згідно із заявленим режимом експортом.

Під час митного контролю та митного оформлення до соку томатного, що переміщується автомобільним транспортом АС3807ВС, застосовується «Типова

технологічна схема пропуску через державний кордон автомобільних транспортних засобів і товарів, що переміщуються ними» відповідно до (ПКМУ від 21.05.12 № 451[22]).

Одним із перших етапів митного контролю та митного оформлення соку томатного є реєстрація вибуття автомобільного транспортного засобу, в тому числі соку томатного з митної території України.

Другим головним етапом є перевірка комплектності документів, необхідних для митного контролю та оформлення соку томатного відповідно до режиму експорту [21].

Перевірка документів в електронному вигляді проводиться з використанням АСМО (автоматизована система митного оформлення) [23].

Цілями застосування системи управління ризиками є:

- 1) запобігання, прогнозування і виявлення порушень законодавства України з питань державної митної справи;
- 2) забезпечення більш ефективного використання наявних у митних органах ресурсів та зосередження їх уваги на окремих згрупованих об'єктах аналізу ризику, щодо яких є потреба у застосуванні окремих форм митного контролю;
- 3) прискорення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Оскільки МД подавалася в електронному вигляді (графа А «Електронне декларування»), то штамп ПМК проставляється із застосуванням інформаційних технологій у графі D/J (ПМК 410/100 26.04.2021).

Перевірка митної декларації проводиться за схемою:

- перевірка наявності поданих разом з митною декларацією рахунка-фактури № JL-210323T від 19.04.2021;
- перевірка правильності заповнення граф митної декларації відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651 [24].

Контроль дотримання встановлених до задекларованого соку томатного заходів нетарифного регулювання базується на відсутності визначених

законодавством України заборон щодо переміщення соку томатного у режимі експорту; наявність відомостей про відповідні документи у графі 44 митної декларації. На експорт соку томатного заборони та обмеження відсутні.

Сік томатний разом з упаковкою та маркування, а також автомобільний транспорт АС3807ВС пред'являються у незмінному стані для митного контролю, а документи на сік томатний та автомобіль подаються митним органам не пізніше ніж через три години після прибуття у пункт пропуску. Декларування соку томатного здійснюється у порядку, визначеному законодавством [25].

Митний контроль соку томатного здійснюється у митниці оформлення (Київська митниця Держмитслужби) та у пункті пропуску (м/п «Рава-Руська», п/п "Рава-Руська - Хребенне") Галицької митниці ДМСУ. Посадовим особами митних органів можуть застосовуватись такі форми митного контролю:

- перевірка пакету документів соку томатного, які надаються митним органам під час переміщення через митний кордон України;
- митний огляд транспортного засобу;
- облік автомобільного транспортного засобу та соку томатного;
- взяття проб соку томатного;
- подання запиту до різних установ для встановлення автентичності документів.

Результати огляду автомобільних транспортних засобів і товарів посадова особа митниці оформляє у вигляді акту за формою, встановленою наказом Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 року №636 «Про затвердження форми Акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу».

Митний орган може застосовувати до автомобільних транспортних засобів і соку томатного, що перебувають під митним контролем, засоби забезпечення ідентифікації у порядку, визначеному законодавством.

Під час здійснення митного контролю та митного оформлення соку томатного у пункті пропуску через державний кордон проставляють на митних,

товаросупровідних документах відповідні відмітки, печатки та штампи з використанням інформаційних технологій.

За результатами митного контролю митні органи приймають рішення про надання дозволу на пропуск через митний кордон України. Рішення митними органами приймається, як правило, протягом однієї доби.

Отже, перебування соку томатного під митним контролем закінчується: у разі вивезення за межі митної території України – після здійснення митного оформлення та перетинання ним митного кордону України.

РОЗДІЛ 2

ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА СОКУ ТОМАТНОГО ДЛЯ МИТНИХ ЦІЛЕЙ

2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження

Об'єктом дослідження є сік томатний, що переміщується через митний кордон України.

Томатний сік є найбільш популярним з овочевих соків. Його готують з соковитих і стиглих помідорів, тому він корисний практично так само, як і свіжі томати. Томатний сік – один з найулюбленіших напоїв українців, по своєму вітамінному складу значно перевищує цитрусові плоди [26]. Корисні властивості томатного соку зумовлені багатим вітамінно-мінеральним складом. Сік помідорів містить вітаміни А, В, С, Е, РР, мінеральні речовини: калій, кальцій, магній, хлор, фосфор, залізо, сірку, цинк, селен, йод, кобальт, хром, марганець, молібден, нікель, рубідій, фтор, бор, йод, мідь. Якість томатного соку залежить від сорту томатів [27].

У помідорах досить велика кількість вітамінів і корисних речовин, які дозволяють організму нормально функціонувати. Приготовлений сік з томатів – це джерело вітамінів і мікроелементів. Окреслені складові компоненти томатного соку дозволяють поліпшити загальний стан організму, так як дають йому можливість нормально функціонувати.

Згідно з ДСТУ 7159:2010 соки відновлені – це отримані доданням до соку концентрованого натурального або концентрованого пюре (пасти) підготованої питної води, соку натурального або пюре натурального з одночасним відновленням аромату чи без відновлення аромату, фасовані у герметичну тару та призначені для реалізації в торговельній мережі [17].

Томатний сік згідно з ДСТУ 7159:2010 має бути отриманий з доброякісних стиглих свіжих або збережених свіжими томатів і призначений для безпосереднього вживання в їжу.

На рис. 2.1. зображена загальна схема ідентифікаційної експертизи соку томатного [28].

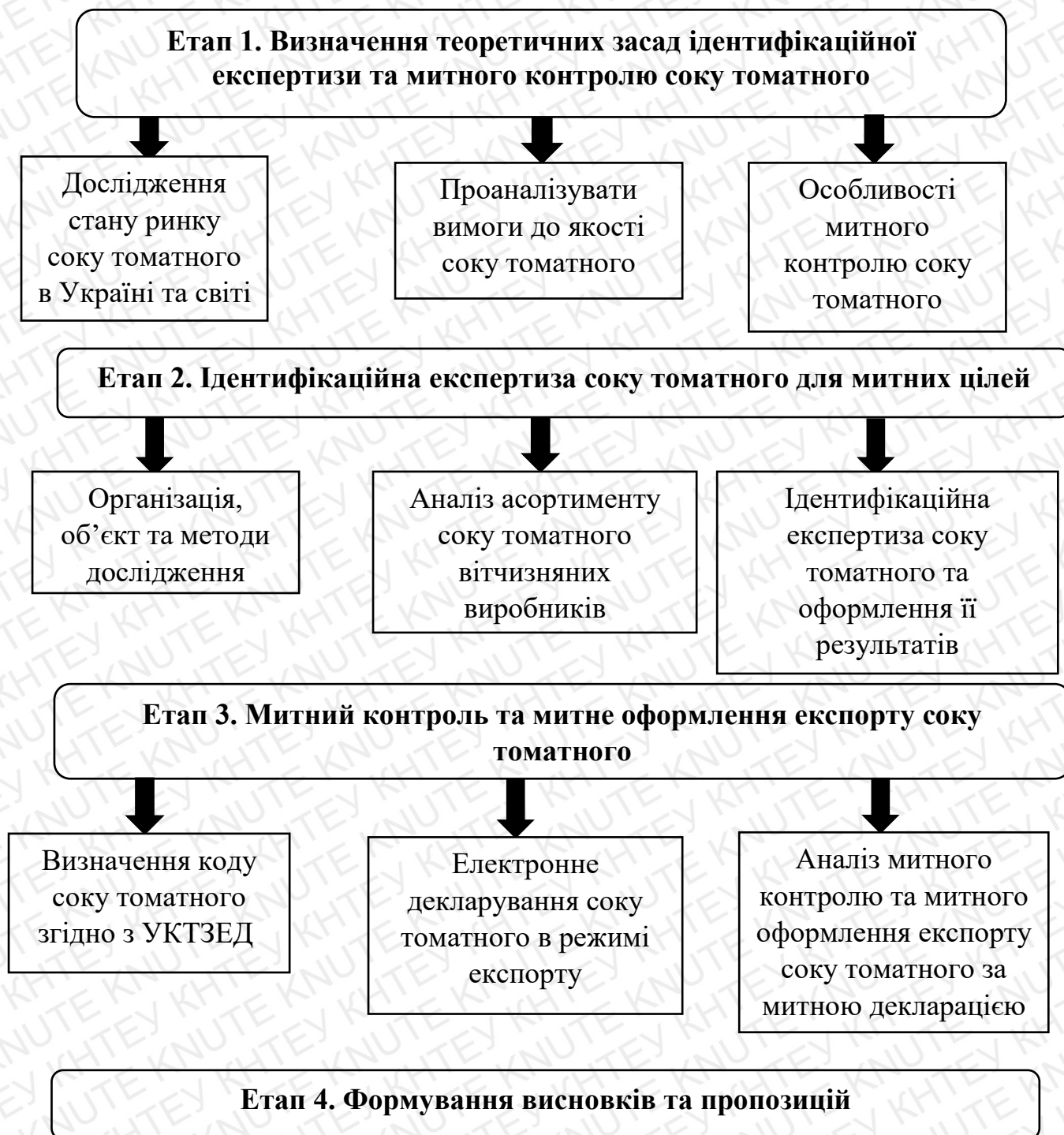

Рис. 2.1. Загальна схема проведення досліджень соку томатного

Ідентифікація товарів є надзвичайно важливою дією під час оцінки якості соку томатного та проводиться фахівцями Спеціалізованої лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби, відповідно до наказу Міністерства фінансів України № 1058 від 02.12.16 року [29].

Для проведення ідентифікаційної експертизи було обрано п'ять зразків соку томатного однієї групи, один з яких згідно з МД № UA100150/2021/023057 (дод. Б), а саме:

1) Продукт (Сік «Sandora» томатний з сіллю 0,95 л), відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна, регулятор кислотності лимонна кислота. Виробник: ТОВ «Сандора», с. Миколаївське, Миколаївська область, Україна.

2) Продукт (Сік «Садочок» томатний з сіллю 0,95 л), відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна, регулятор кислотності лимонна кислота. Виготовлений із томатного пюре та томатної пасти. Виробник: ТОВ «Сандора», с. Миколаївське, Миколаївська область, Україна.

3) Продукт (Сік «Наш сік» томатний з сіллю 0,95 л), відновлений стерилізований, плодова частина становить 100%. Склад продукту: сік томатний, сіль кухонна харчова (0,5 %). Виготовлений з натрального томатного пюре концентрованого (пасти). Виробник: СП «Вітмарк-Україна» ТОВ, пров. Високий, 22, м. Одеса, Україна.

4) Продукт (Сік томатний «Розумний вибір» з сіллю 1 л), відновлений, гомогенізований, стерилізований, плодова частина становить 100%. Склад продукту: вода підготовлена, паста томатна, сіль. Виробник: ТОВ «ЕКО-СФЕРА», вул. Івана Мазепи, 45, м. Калинівка, Калинівський район, Вінницька обл., Україна.

5) Продукт (Сік томатний «Біола» з м'якоттю та сіллю 0,50 л), відновлений, неосвітлений, пастеризований. Склад продукту: сік томатний, сіль кухонна. Виробник: ПрАТ «Ерлан», вул. Ленінградська, 5, м. Підгородне,

Дніпропетровська обл., Україна.

Перевірку якості томатного соку по органолептичним і загальним фізико-хімічними показниками (крім масової частки м'якоті), обсягу соку в споживчій пакувальній одиниці, якості упаковки і маркування проводять в кожній партії.

Відбирання проб здійснюється згідно з ГОСТ 26313-2014, готують проби для органолептичного і фізико-хімічного контролювання згідно з ДСТУ 7040-2011 [18, 30].

Для проведення ідентифікаційної експертизи обраних зразків соку томатного застосовуються наступні методи досліджень:

1) Органолептичний: визначення зовнішнього вигляду і консистенції, смаку, аромату та кольору: визначення якості соку томатного за органолептичними показниками проводять після збовтування соку.

Визначення сторонніх включень в томатному соку проводиться після переливу його до чистого сухого скляного циліндру відповідного вмісту, візуально оглядаючи його вміст в світлі, що проходить. При цьому важкі включення (шматочки скла, іржі та ін.) зсідаються, а легкі (частинки фільтруючих матеріалів, ворсинки) плавають.

Зовнішній вигляд і колір соку томатного заснований на візуальній оцінці чистоти відтінку та інтенсивності забарвлення на білому фоні або в світлі, що проходить. Відмічають інтенсивність забарвлення, ступінь насиченості, відтінки. Властивий кольору соку з відповідного виду овочів. Томатний сік за зовнішнім виглядом повинен мати однорідну рідину з тонко подрібненою м'якоттю плодів.

Дозволено часткове відшарування рідини та незначний осад на дні тари.

Визначення запаху соку засноване на нюхових відчуттях, подразнених летючими речовинами, що містяться в аналізованому продукті. Сік наливають в келих близько 50 см³, перемішують легкими обертальними рухами. Підносять келих з напоєм до носа і роблять ряд коротких і частих вдихань. Аромат виробу оцінюють, виходячи з аромату сировини, використаної для виготовлення напою, відзначаючи його відтінки і ступінь насиченості [31].

Смакові відчуття оцінюють за характером смаку і вираженості окремих його відтінків, наявності присмаку. Ковток виробу (3-5 см³) утримують в передній частині порожнини рота, потім переміщують на різні ділянки язика, більш чутливі до того чи іншого збудника смаку.

Не допускається в томатном соку сторонній присмак та запах.

2) Фізико-хімічні:

➤ Визначення масової частки сухих речовин (рефрактометричним методом) за допомогою лабораторного рефрактометра ІРФ-454Б2М – згідно з ДСТУ EN 12143:2003 [32].

Перед визначенням перевіряється правильність показань рефрактометра за дистильованою водою. Для цього піднімають верхню кришку камери і наносять на нижню призму скляною паличкою 2-3 краплі дистильованої води. Потім закривають верхню кришку камери і, пересуваючи окуляр вгору, доводять візирну лінію (три пунктирних штрихи) до межі темного і світлого полів. У разі правильного установлення приладу на нуль лінія поділу світла й тіні при температурі 20 °С повинна відповідати нульовій поділці шкали відсотків сухих речовин і значенню коефіцієнта заломлення, що дорівнює 1,333.

Після перевірки приладу на суху поверхню вимірювальної призми скляною паличкою наносять 1-2 краплі соку томатного, не дотикаючись до призми, закривають верхню кришку камери. Результат визначають на шкалі показань відсотків сухих речовин за положенням лінії поділу.

Показання рефрактометра розраховані на температуру 20 °С. Тому слід обов'язково фіксувати температуру, при якій проводиться аналіз і, далі, вносити поправку.

Після закінчення аналізу поверхню призми очищують спочатку дистильованою водою, а потім насухо. Кінцевий результат виражають як середнє арифметичне вимірювань, порівнюючи зі стандартним значенням для досліджуваних зразків соку томатного.

➤ Визначення масової частки титрованих кислот (титрометричним

методом) за допомогою 1% спиртового розчину фенолфталеїну – згідно з ДСТУ EN 12147:2003 [33].

Масова частка кислот у томатному соку визначається методом титрування водних витяжок із них розчинами лугів. При титруванні визначається загальний вміст вільних кислот та їх кислих солей. Кислотність визначається за переважаючою кислотою. Піпеткою відбирають 25 або 50 (см³) фільтрату в конічну колбу, додають 2-3 краплі 0,1%-го розчину фенолфталеїну і титрують розчином гідроксиду натрію концентрації 0,1 моль/дм³ до утворення слабо-рожевого забарвлення. Загальну (титровану) кислотність визначають за формулою, %.

➤ Визначення масової частки м'якоті (центрифугуванням) за допомогою центрифуги ОПН-8 з пробірками – згідно з ДСТУ 7001:2009 [34].

Пробірки для центрифугування попередньо зважують, готують наважку суміші, масою 10 г, що складається з досліджуваного соку і дистильованої води у співвідношенні 1:1. Потім пробірки з досліджуваною наважкою продукту нагрівають у склянці з водою температурою 85-95 °С доти, доки температура наважки в пробірці досягне 60 °С. Нагрівання зменшує в'язкість, що забезпечує краще розділення суміші. Центрифугують суміш протягом 20 хв з частотою обертання 1500 с⁻¹, після чого повільно зупиняють центрифугу. Пробірки обережно виймають, зливають фугат, намагаючись не пошкодити м'якоть і ставлять їх догори дном на фільтрувальний папір для стікання крапель. Краплі на стінках пробірок обережно видаляють смужками фільтрувального паперу, і, далі, зважують пробірки з осадом м'якоті з точністю до 0,01 г, в подальшому кінцевий результат визначають за формулою.

Отже, основними критеріями ідентифікації соку томатного є маркування, зовнішній вигляд, консистенція, смак, аромат, колір та фізико-хімічні показники. Зазначені прилади, які використовуються в дослідженнях, наявні в спеціалізованій лабораторії на кафедрі товарознавства, управління безпеки та якості в КНТЕУ.

Таким чином, за допомогою обраного оптимального набору критеріїв, засобів та методів можна ідентифікувати товар та чітко встановити його приналежність до конкретного товарного угруповання.

2.2. Аналіз асортименту соку томатного вітчизняних виробників

Сучасний асортимент вітчизняного ринку соків стабільно розширюється та оновлюється. Український ринок соків на 85% заповнений вітчизняною продукцією. На імпорт припадає не більше 15%.

При збільшенні споживання виробники соків постійно оновлюють асортимент продукції. При цьому значно збільшилося виробництво напоїв, в які вводяться хімічні консерванти, барвники та ароматизатори.

За даними компанії KOLORO українці найчастіше купують сік: кілька разів на тиждень (майже 40%), кілька разів на місяць (25%) і щодня (більше 20%), також сік купують тільки у свята (8%) і близько (3%) взагалі не п'ють соки. Це свідчить про те, що сік є популярним напоєм на Україні [35].

До числа основних торгових марок соку томатного в Україні, представлених на полицях магазинів, відносяться такі виробники: «Sandora», «Садочок», «Наш сік», «Розумний вибір», «Біола», «Jaffa», «Rich», «Соковита», «Galicia» та ін.

На вибір соку в більшій мірі впливає його смак (36,3%), далі – якість продукції (30,1%), ціна (11,5%), торгова марка (11,5%), виробник (8%) і привабливість упаковки (2,7%).

На ринку соків спостерігається висока конкуренція. 95% всієї продукції на українському ринку соків в тому числі томатному представлені 4 великими компаніями: PepsiCo (ТМ «Сандора», «Садочок», «Сандорик»); Vitmark (ТМ Jaffa, «Соковита», «Чудо-Чад», «Просто фрукти», «Наш сік», «Прямо сік»); Coca-Cola (ТМ Rich, Rich Kids, «Добрий»); T.V. Fruit (ТМ Galicia, ТМ Filvarok) [35].

Розглянемо структуру ринку соків за виробниками в Україні, зображену на рис. 2.2.

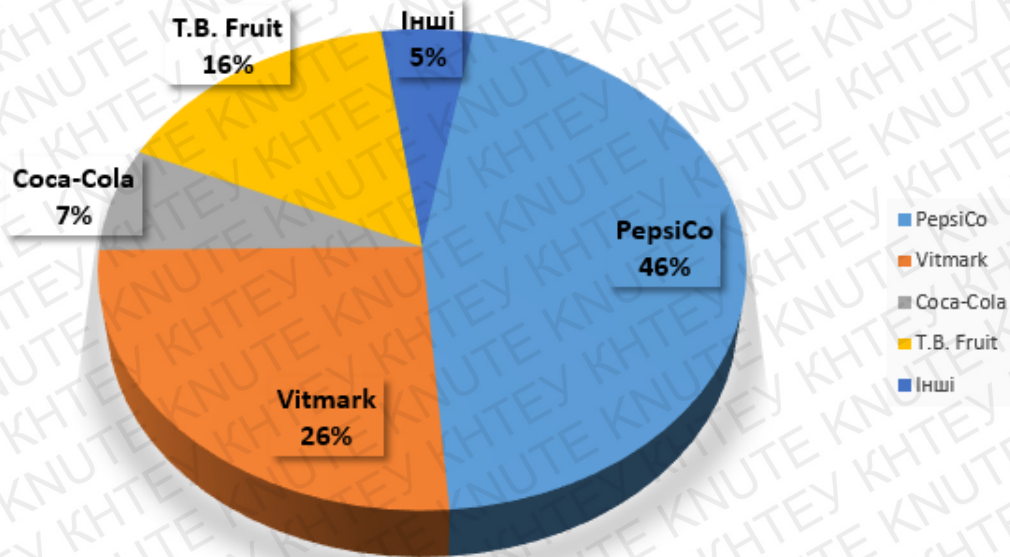

Рис. 2.2. Структура ринку соків за виробниками в Україні у 2020 році, %

Найбільшу частку ринку складають компанія PepsiCo – 46%; Vitmark – 26 %; компанія Coca-Cola – 7%; T.B. Fruit – 16%. Всього даним компаніям належить 95% всього ринку соків України. Дрібні компанії займають всього 5% всього ринку.

Розглянемо асортимент соку томатного за популярними торговими марками:

1) ТМ «Sandora»:

✓ Томатний з сіллю, відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна, регулятор кислотності лимонна кислота (місткість: 0,5; 0,95; 2 л), Tetra Pak;

✓ Овочевий коктейль томатний з сіллю «пікантний», відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатне пюре, бурякове пюре, морквяне пюре, пюре з перцю, сік лимонний концентрований, кухонна сіль, перець чорний мелений, екстракт перцю чілі, екстракт часнику (місткість: 0,95 л), Tetra Pak.

2) ТМ «Садочок»:

✓ Томатний з сіллю, відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна (0,4%), (місткість: 0,2; 0,5; 0,95; 2 л), Tetra Pak;

✓ Томатний з сіллю, прямого віджиму, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна, (місткість: 0,95 л), Tetra Pak.

3) ТМ «Jaffa»:

✓ Томатний сік з мякоттю з морською сіллю, відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль харчова морська (0,5%), (місткість: 0,95 л), Tetra Pak;

✓ Томатний з сіллю, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна (0,5%), (місткість: 0,25 л), скляна пляшка.

4) ТМ «Наш сік»:

✓ Томатний з сіллю, відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна (0,5%), (місткість: 0,95 л), Tetra Pak.

5) ТМ «Rich»:

✓ Томатний з сіллю, відновлений стерилізований. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна (місткість: 0,2; 0,5; 1 л), Tetra Pak.

6) ТМ «Galicia»:

✓ Томатний сік з мякоттю й сіллю, стерилізований. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна. Без додавання цукру, води та консервантів (місткість: 0,2; 0,5; 1 л), Tetra Pak та скляна пляшка.

7) ТМ «Біола»:

✓ Сік томатний з мякоттю й сіллю, стерилізований, відновлений, пастеризований, неосвітлений. Склад продукту: томатна паста, сіль кухонна (місткість: 0,5; 1 л), пластикова пляшка.

✓ Сік томатний гострий, стерилізований, відновлений. Склад продукту: томатний сік (97.3%), глюкозно-фруктозний сироп, лаймовий сік (1.8%), сіль кухонна, суміш екстрактів спецій, екстракт перцю чилі (місткість: 1 л), пластикова пляшка.

На вітчизняному ринку найчастіше виробляють наступні види сокової продукції (у залежності від способів виробництва й обробки плодів) [36]:

➤ сік прямого віджиму, характеризується більш вираженим смаком, в ньому міститься більше корисних для організму речовин. Але знайти такий товар в магазинах буває складно, оскільки його виготовляють тільки в період збирання томатів, починаючи з серпня і до жовтня. Тому потрібно уникати упаковки зі словом «свіжовижатий», тому що таким сік може вважатися тільки протягом перших 2 годин після віджиму.

➤ відновлений із концентрату томатний сік виробляється протягом усього року. Відновлений томатний сік виготовлений з концентрованого соку томатного і спеціально підготовленої питної води. У 100%-му і відновленому соку не можуть міститися: консерванти, штучні ароматизатори та підсолоджувачі. Відновлений томатний сік може бути зроблений також шляхом відновлення томатної пасти або томатного пюре.

Відновлений сік із концентрату буває трьох різновидів:

- першим є концентрований сік. Для його виготовлення рідка частина свіжовижатого соку томатів зменшується в процесі уварювання у вісім разів. Володіє рідкою консистенцією;

- другий вид, коли сік отримують з томатної пасти. У такому випадку помідори уварюються в п'ять разів;

- третім варіантом виробництва соку є спосіб з використанням томатного пюре. При цьому м'якоть помідорів уварюють у три рази. Смак і консистенція такого напою найбільше схожа зі свіжовижатим.

Термін зберігання продукту збільшується за рахунок застосування спеціальної упаковки та використання процесу пастеризації.

Відповідно до Держстандарту термін придатності напою, приготованого з свіжих томатів безпосередньо на виробництвах, може становити такі періоди: в скляній тарі – не більше 3-х років; в металевій тарі – до 2-х років; в полімерних упаковках – не довше, ніж 12 місяців. За виробниками залишається право самостійно встановлювати термін зберігання, але він не повинен перевищувати позначених періодів згідно ДСТУ. Термін придатності пакетованого томатного

соку становить у середньому 12 місяців.

Готовий томатний сік представлений у скляних пляшках, пластикових, а також у паперових пакетах Tetra Pak. Томатний сік має низьку кислотність і рівень рН 5,5-6,5, що створює сприятливі умови для розвитку цілого ряду мікроорганізмів, включаючи спороутворюючі. У зв'язку з цим томатний сік піддають процесу стерилізації при температурі 120 °С протягом 20-30 хв [37].

Найбільше купують сік в картонній упаковці (39,3%), найменше - в пластиковій пляшці (23,3%) (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Співвідношення споживачів соку залежно від упаковки, %

Структура споживання соків в залежності від обсягу упаковки представлена на рис. 2.4.

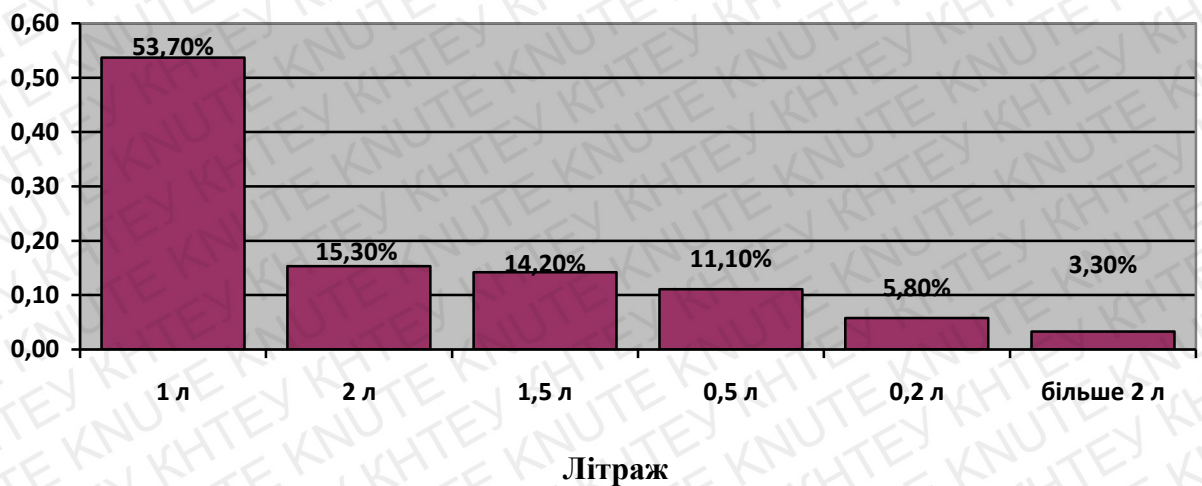

Рис. 2.4. Структура споживання соків в залежності від обсягу упаковки, в %

Що стосується упаковки для соків, то виготовляють від 0,5 л до 2 л,

найчастіше купують сік в упаковці об'ємом 1 л.

Таким чином, на українському ринку представлений широкий асортимент соку томатного різних торгових марок, основними з яких є: «Sandora», «Садочок», «Наш сік», «Розумний вибір», «Біола», «Jaffa», «Rich», «Соковита», «Galicia» та ін., які відрізняються за способом виробництва, обробкою та видом упаковки.

95% всієї продукції на українському ринку соку томатного представлені 4 великими компаніями: PepsiCo; Vitmark; Coca-Cola та T.B. Fruit.

На кожній упаковці соку томатного є зображення томатів, що вже робить упаковку яскравою і привабливою. Також такий прийом підкреслює натуральність інгредієнтів. В якості тари переважають картонні упаковки (Tetra Pak), які забезпечують зручне транспортування. Серед лідерів ринку соку томатного в скляній пляшці випускають тільки бренди Jaffa та Galicia.

2.3. Ідентифікаційна експертиза соку томатного та оформлення її результатів

Дослідження проводилися у спеціалізованій лабораторії на кафедрі товарознавства, управління безпеки та якості в КНТЕУ, за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 19, корп. А. При проведенні дослідження користувались нормами, зазначеними в наказі Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 [28].

Проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного в митних цілях включає такі етапи: визначення мети ідентифікаційної експертизи; ознайомлення з нормативними та товаросупровідними документами; вибір критеріїв ідентифікаційної експертизи; проведення експертного дослідження; обробка та аналіз отриманих даних; оформлення результатів експертизи [4].

Метою проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного є визначення характеристик, необхідних для забезпечення однозначної ідентифікації товару та використовується в подальшому при класифікації та

визначенні переліку державних видів контролю, а також оформлення на митниці [38].

Основним завданням митної експертизи є: встановити достовірність інформації, заявленої у гр. 31 електронної митної декларації (ЕМД), необхідної для відповідності класифікації товару згідно з УКТЗЕД. Чи відповідає даний продукт поняттю – сік томатний.

Засобами ідентифікації соку томатного є товаротранспортні документи: митна декларація; пакувальний лист; інвойс; автотранспортна накладна; зовнішньоекономічний договір, експертні висновки, акт про проведення огляду (переогляду) товарів.

Об'єктом експертизи є проба товару, заявленого у гр. 31 (МД) № UA100150/2021/023057 як: «Соки з плодів, сік томатний: Сік томатний із сіллю відновлений стерилізований. Кількість: 2020 тетра-паків; Місткість 1 тетра-пака: 0,95 л; Упаковка: по 10 тетра-паків в картонній підставці. ТМ: «Sandora». 2. Місце 50 СТ. 3. 0». Гр. 33 МД- 2009509000 (дод. Б).

З метою проведення ідентифікаційної експертизи було обрано 5 зразків соку томатного, які Україна експортувала в такі країни: Польщу, Австрію та США. Ідентифікаційна експертиза соку томатного проводилась у декілька етапів.

На першому етапі було складено Акт відбору проб. Відбір проб та якість томатного соку визначали відповідно до ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» [17]. Для проведення ідентифікаційної експертизи томатного соку, що експортується через митну територію України, спочатку визначали критерії, методи та засоби ідентифікації (табл. 2.1) .

Таблиця 2.1

Критерії, засоби та методи ідентифікації соку томатного

Критерії	Методи	Засоби
Маркування	Аналітичний	Маркування на етикетках, товаросупровідні документи, ДСТУ 7159:2010, Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»
Зовнішній вигляд і консистенція	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»

Продовження таблиці 2.1

Критерії	Методи	Засоби
Смак і аромат	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Колір	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Масова частка сухих речовин	Вимірювальний	ДСТУ EN 12143:003 «Соки фруктові та овочеві. Визначення вмісту розчинних сухих речовин»
Масова частка титрованих кислот	Вимірювальний	ДСТУ EN 12147:2003 «Соки фруктові та овочеві. Визначення титрованої кислотності»
Масова частка м'якоті	Вимірювальний	ДСТУ 7001:2009 «Продукти перероблення фруктів і овочів. Метод визначення вмісту м'якоті»

Для дослідження надійшло 2 зразки товару у двох примірниках кожен (один для проведення досліджень, інший контрольний, на які накладено митне забезпечення (пломби 100/505). Митне забезпечення не пошкоджено. Для дослідження було відібрано по одному примірнику кожного виду. Згідно з Актом про взяття проб (зразків) товарів проби надані у кількості 5×0,5 дм³ кожна.

До пакувань прикріплені маркувальні етикетки згідно з Наказом Мініфіну від 02.12.2016 № 1058 [29]. Порухення пакування не виявлено.

Для проведення дослідження застосовані органолептичний метод (визначення зовнішнього вигляду і консистенції, смаку, аромату та кольору) та фізико-хімічні методи, які описані раніше.

Результати ідентифікаційної експертизи маркування томатного соку наведені в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Результати ідентифікаційної експертизи маркування томатного соку

Показник	№ 1 ТМ «Sandora»	№ 2 ТМ «Садочок»	№ 3 ТМ «Розумний вибір»	№ 4 ТМ «Біола»	№ 5 ТМ «Наш сік»
Зовнішній вигляд					
Назва виробник, його адреса і місце виго- товлення	ТОВ «Сандора», Україна, Ми- колаївська обл., Жовт- невий р-н, вул. Степова, 1. Тел 0800300309	ТОВ «Сандо- ра», Україна, Миколаїв- ська обл., Жовтне- вий р-н, вул. Сте- пова, 1. Тел 080030030 9	ТОВ «Еко- СФЕРА», вул. Івана Мазепи, 45, м. Калинів- ка, Калинів- ський р-н, Вінницька обл., 22400, Україна. Тел. (04333) 2-21-32	ПрАТ «Ерлан», Україна, вул. Ленін- градська, 5, м. Підгород- не, Дніпропет- ровська обл., 52001 Тел. (056) 238-4043, факс (0562) 384-001	СП «Вітмарк- Україна», ТОВ, пров. Високий, 22, м. Одеса, 65007, Україна. Тел. +38(0482) 344043
Назва продукції	Томатний сік з сіллю відновлений стерилізова- ний	Томатний сік з сіллю	Сік томатний відновлени, гомогенізо- ваний, стерилізова- ний	Сік томатний з м'якоттю та сіллю, відновлений, неосвітлений пастеризова- ний	Томатний сік з м'якоттю з сіллю відновлений стерилізова- ний
Склад продукту	Томатний сік, кухонна сіль	Томатний сік, кухонна сіль	Томатна паста, кухонна сіль	Томатна паста, кухонна сіль	Сік томатний, сіль кухонна харчова
Об'єм	0,95 л	0,95 л	1 л	0,50 л	0,95 л
Дата виго- товлення	10.03.21	12.03.21	05.03.21	12.03.21	08.03.21

Продовження таблиці 2.2

Показник	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5
Термін придатності	12 місяців	12 місяців	12 місяців	12 місяців	12 місяців
Харчова та енергетична цінність, г; ккал	білки -1,2 г, вуглеводи - 5,0 г; 25 ккал	білки -1,0 г, вуглеводи - 5,0 г; 21 ккал	білки – 1,0 г, вуглеводи - 5,0 г; 20 ккал	вуглеводи - 4,0 г; 20 ккал	білки – 0,5 г; вуглеводи – 4,5 г; 21,2 ккал
Умови зберігання	Зберігати при температурі від 0 °С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від 0 °С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від 0°С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від +1 °С до +25 °С. Оберігати від впливу прямих сонячних променів	Зберігати за температури 0-25 °С, відносній вологості до 75%
Інша інформація	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО

За результатами дослідження маркування обраних зразків томатного соку торгових марок: «Sandora», «Садочок», «Розумний вибір», «Біола», «Наш сік» встановлено, що маркування всіх зразків є повним, чітким, виконується українською мовою, відповідає вимогам Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Результати дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників томатного соку є наступною складовою експертного дослідження. Визначення органолептичної оцінки якості соків від різних постачальників було проведено у відповідності з вимогами ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» [17].

Результати ідентифікаційної експертизи зразків томатного соку за органолептичними та фізико-хімічними показниками наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Результати ідентифікаційної експертизи томатного соку за
органолептичними та фізико-хімічними показниками для митних цілей**

Показ- ник	Вимоги ДСТУ 7159:2010	№ 1 ТМ «Sandora»	№ 2 ТМ «Садочок»	№ 3 ТМ «Розумний вибір»	№ 4 ТМ «Біола»	№ 5 ТМ «Наш сік»
Зовніш- ній вигляд і консис- тенція	Однорідна рідина з тонко по- дрібненою м'якоттю плодів. Дозволено часткове відшару- вання рідини та незначний осад на дні тари.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномір- ним м'якушем. Незначне розша- рування.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномір- ним м'якушем. Незначне розша- рування.	Однорідна непрозора рідка маса з рівноміро розподіле- ним м'якушем. Спостеріга ється незначне розша- рування.	Однорідна непрозора рідка маса з рів- номірно розподіле- ним тонко подрібне- ним м'якушем.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномір- но розпо- діленим м'якушем. Незначне розша- рування.
Смак і аромат	Добре виражені, притаманн і томатному соку. Сторонні присмаки і запахи не дозволено.	З добре вираже- ним ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре вираже- ним ароматом вихідної сировини. Без сто- ронніх присмаків та запахів.	З добре ви- раженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре ви- раженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре вираже- ним аро- матом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.
Колір	Однорідни й за усією масою, властивий. Дозволено незначне знебарв- лення соків.	Темно- червоний з буруватим відтінком, рівномір- ний за всією масою.	Темно- червоний, рівномір- ний за всією масою.	Темно- червоний з бу- руватим відтінком, рівномірн ий за всією ма- сою.	Темно-чер- воний з буруватим відтінком, рівномірний за всією масою.	Темно- червоний, рівномір- ний за всією масою.

Продовження таблиці 2.3

Показник	Вимоги ДСТУ 7159:2010	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5
Масова частка сухих речовин, не менше ніж, %	5,0	8,5	8,0	8,3	8,2	8,4
Масова частка титрованих кислот, не менше ніж, %	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5
Масова частка м'якоті, не більше ніж, %	25	25	20	20	15	25

Оскільки зразок № 1 «Продукт (Сік «Sandora» томатний з сіллю 0,95 л), відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%», є товаром, що декларується в митній декларації МД № UA100150/2021/023057 (дод. Б), дослідження проводилися при його митному оформленні.

Замовником ідентифікаційної експертизи для митних цілей виступав митний пост «Митний пост «Костянтинівка», структурний підрозділ ДМС у Миколаївській області.

Складено висновок за результатами досліджень ДПМЕ № 142005801-0135 від 30.04.2021 (дод. В).

Результати досліджень свідчать, що вміст розчинних сухих речовин у зразках відповідає вимогам нормативної документації. Масова частка розчинних сухих речовин залежить від таких факторів, як: умови вирощування, технологія виробництва, вид вихідної сировини, ступінь стиглості, тощо. Так, в соках ТМ «Наш сік» та ТМ «Sandora» даний показник є вищим в порівнянні з соками ТМ «Садочок», ТМ «Розумний вибір» та ТМ «Біола». Це пояснюється тим, що їх виготовлено методом відновлення.

Масової частки титрованих кислот, також відповідає встановленим вимогам у всіх представлених зразках.

Одним з важливих показників якості томатних соків, є вміст м'якоті за яким можна встановити, яким способом його виготовили. Найбільша масова частка м'якоті була в соках ТМ «Sandora» – 25% та ТМ «Наш сік» – 25%, що підтверджує виготовлення даних соків методом прямого віджиму.

За результатами проведених досліджень можна стверджувати, що зразки досліджуваних проб від № 1-5 повністю відповідають ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» за результатами органолептичного та фізико-хімічного аналізу. А саме за такими показниками: зовнішній вигляд і консистенція, аромат та смак, колір, масова частка сухих речовин, масова частка титрованих кислот, масова частка м'якоті [17].

У результаті проведення ідентифікаційної експертизи томатного соку в митних цілях було встановлено код цього товару згідно з УКТЗЕД.

Згідно з УКТЗЕД сік томатний класифікується в IV розділі «Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замінники», в групі 20 «Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин», підгрупі 2009 «Соки з плодів (включаючи виноградне сусло) або соки овочеві, незброжені та без додання спирту, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин». На рівні десяти знаків код томатного соку згідно з УКТЗЕД має вигляд: 2009 50 90 00 – «сік томатний (інший)» [39].

Отже, в результаті проведеної ідентифікаційної експертизи встановлено, що основними ознаками, за якими можна класифікувати томатний сік згідно з УКТЗЕД, є: назва продукції, зовнішній вигляд і консистенція, смак і аромат, наявність червоного кольору, приналежність до групи продуктів переробки овочів.

Згідно з інформацією в супровідній документації та за результатами лабораторних досліджень проб за відповідними показниками, зазначені продукти відповідають визначенню «сік томатний» за ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови», код згідно з УКТЗЕД та має вигляд: 2009 50 90 00 – «сік томатний» (інший).

РОЗДІЛ 3

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕКСПОРТУ СОКУ ТОМАТНОГО

3.1. Визначення коду соку томатного згідно з УКТЗЕД

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів та затверджується законом України. УКТЗЕД затверджена Законом України № 674 «Про Митний тариф України» від 4 червня 2020 року [40, 41].

В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Функцію контролю за правильністю класифікації згідно з УКТЗЕД товарів, поданих до митного оформлення, покладено на митниці ДМСУ.

Порядок контролю правильності класифікації товарів затверджено наказом Міністерства фінансів України № 650 [41].

На вимогу посадової особи митного органу декларант або уповноважена ним особа зобов'язані надати усі наявні відомості, необхідні для підтвердження заявлених ними кодів товарів, поданих до митного оформлення, а також зразки таких товарів або техніко-технологічну документацію на них.

Згідно з графою 31 митної декларації № UA100030/2021/023057 (дод. Б), у якій зазначається повний опис товару, маємо товар з наступним описом «Соки з плодів, сік томатний: Сік томатний з сіллю відновлений стерилізований. Плодова частина становить 100%. Виробник: ТОВ «Сандора». Торговельна марка: «Сандора». Країна виробництва: UA.

Опис графі 31 митної декларації підтверджується товаросупровідними документами, а саме:

- 1) пакувальний лист (Packing list) № JL-210323T від 19.04.2021 (дод. Г);
- 2) рахунок – фактура (Инвойс) № JL-210323T від 19.04.2021 (дод. Д);
- 3) доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) «Специфікація №1» від 19.04.2021 (дод. Є).

Згідно з УКТЗЕД сік томатний класифікується у розділі IV «Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замінники» (дод. Ж):

- групі 20 «Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин»;
- товарній позиції 2009 «Соки з плодів (включаючи виноградне сусло) або соки овочеві, незброжені та без додання спирту, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин»;
- товарній підпозиції 2009 50 (Сік томатний);
- товарній підкатегорії 2009 50 10 00 (якщо містить доданий цукор) або 2009 50 90 00 («інший»).

В даному випадку, у графі 33 МД № UA100030/2021/023057 зазначено код 2009 50 90 00.

Основна одиниця виміру: кг (код 166).

Згідно з Поясненнями до УКТЗЕД плодови та овочеві соки цієї товарної позиції зазвичай одержують пресуванням свіжих, здорових (тобто не уражених хворобами і шкідниками) і спілих плодів та овочів. Добувати соки можна обробкою холодною чи гарячою водою чи парою (наприклад, томатів, чорної смородини, а також таких овочів як морква та селера) [42,44].

Рідини, одержані в такий спосіб, потім зазвичай піддають таким процесам оброблення:

- гомогенізації, у випадку деяких соків, одержуваних з дуже м'ясистих плодів (томатів, персиків і т.д.);

➤ стерилізації, щоб запобігти бродінню. Можуть застосовуватися різні методи, наприклад, пастеризація (тривала чи миттєва), електрична стерилізація в машинах, що мають електроди, стерилізація фільтруванням, консервування під тиском із застосуванням діоксиду вуглецю, охолодження, хімічна стерилізація (наприклад, за допомогою діоксиду сірки, бензоату натрію), оброблення ультрафіолетовими променями або йонообмінниками.

У результаті цих різних способів обробки овочеві соки (особливо одержувані з таких м'ясистих плодів як абрикоси, персики і томати) все-таки містять частину м'якоті в тонкоподрібненому вигляді або в суспензії, або як осад).

Овочеві соки цієї товарної позиції можуть також містити добавки солі (хлориду натрію), спецій або ароматизуючих речовин [42].

Так само, до цієї товарної позиції включаються суміші соків з плодів або овочів одного чи різних видів, а також відновлені соки (тобто продукти, одержані шляхом додання до концентрованого соку води в кількості, що не перевищує її кількість, яка міститься в аналогічних неконцентрованих соках звичайного складу).

Проте додання води до натурального фруктового чи овочевого соку або додання її до концентрованого соку в більшій кількості, ніж потрібно для відновлення вихідного натурального соку, приводить до утворення розведених продуктів, які мають властивості напоїв іншої товарної позиції.

Код товару згідно з УКТЗЕД визначає застосування заходів нетарифного та тарифного регулювання до соку томатного.

В свою чергу, кожному коду товару згідно УКТЗЕД ставиться у відповідність та чи інша ставка мита, а також перелік дозвільних документів, необхідних для його оформлення [21].

Таке кодування також застосовується для забезпечення однозначної ідентифікації товарів і використовується в подальшому при заповненні митної декларації та товаросупровідних документів, визначенні переліку державних видів контролю, а також оформлення на митниці [46].

3.2. Електронне декларування соку томатного в режимі експорту

Декларування здійснюється шляхом за явлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії (ст. 257 МКУ) [22].

Порядок заповнення МД (митної декларації) та інших документів для МО (митного оформлення) затверджується Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 [24].

Митна служба України почала активно впроваджувати електронне декларування товарів з січня 2009 року. На сьогоднішній день повністю реалізоване митне оформлення вантажів в електронному вигляді в всіх митних режимах. Практично 95% всіх товарів оформляються митницею за допомогою електронних митних декларацій. Митним кодексом України передбачений повний перехід на електронне оформлення з 2017 року [45].

Перевагами розвитку та подальшого впровадження електронного декларування товарів при переміщенні через митний кордон є: 1) спрощення митних процедур; 2) зменшення часу та фінансових витрат при здійсненні митного контролю та оформлення; 3) зменшення корупційних ризиків, бо виключено контакт із посадовими особами митних органів; 4) під час експорту товарів немає необхідності підтвердження щодо вивезення вантажу, інформація про вивезення оформленого вантажу за межі України надається митному брокерові в електронному вигляді [46].

Електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках (частина 2 статті 257 Митного кодексу) [21].

Митна декларація та інші документи, подання яких контролюючим органам передбачено Митним кодексом, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу (частина 3 статті 257 Митного кодексу) [21].

Згідно з частиною 4 статті 257 Митного кодексу у системі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, створено акредитований центр сертифікації ключів, який безоплатно надає територіальним органам зазначеного центрального органу виконавчої влади на регіональному та місцевому рівнях та підприємствам усі необхідні послуги електронного цифрового підпису.

Формат митних декларацій, що подаються як електронні документи, базується на міжнародних стандартах електронного обміну даними (частина 5 статті 257 Митного кодексу) [43].

Особливості декларування соку томатного розглянемо на прикладі митної декларації форми МД-2 (дод. Б), а саме експорту соку томатного «Сандора» [22, 46]:

Графа А «Митний орган відправлення/експорту/призначення» – заповнюється посадовою особою підрозділу митного органу. У першому рядку графи проставляється реєстраційний номер: UA100150/2021/023057 – митне оформлення здійснюється Київської митницею. Пункт пропуску "Рава-Руська - Хребенне". Відділ митного оформлення № 2 митного поста «Київ-центральний», 2021 року, 023057 - порядковий номер митної декларації в журналі обліку МД. Дане декларування було здійснене електронним шляхом та внесене за допомогою програми MD Office [47].

У графі 1 «Декларація», у першому підрозділі зазначається 2-значний літерний код напрямку переміщення товарів згідно із класифікатором типів декларацій. В нашому випадку «ЕК», так як наш тип перевезення – вивезення. У другому підрозділі згідно із класифікатором митних режимів зазначається «10» – експорт (остаточне вивезення), у третьому підрозділі зазначається тип декларації

згідно з типом декларації – «АА» – «Митна декларація, заповнена у звичайному порядку» [24].

Графа 2 «Відправник/Експортер» зазначаються відомості про відправника. В нашому випадку у правому верхньому куті буде запис: UA/0022430008. Далі у графі зазначається найменування особи, відомості про місцезнаходження особи: ТОВ «Сандора» 57262, Микол. обл., Вітовськ. р-н. с. Миколаївське. Вказано обліковий номер суб'єкта на митниці: «10039259675».

Графа 3 «Форми» – у першому підрозділі графи зазначається порядковий номер документа, у другому підрозділі графи – загальна кількість комплектів і додаткових аркушів. Так як на прикладі, який розглядаємо, немає додаткових комплектів, то дана графа заповнюється «1 | 1».

Графа 4 «Відвантажувальні специфікації» - у нашому випадку використовується один комплект доповнення та не використовується специфікація, тому зазначається "1/0".

Графа 5 «Всього товарів» – зазначається загальна кількість задекларованих у МД товарів. Кількість товарів повинна відповідати кількості граф 31 МД, що заповнюються. Так як у нас одна 31 графа, сік томатний «Сандора» підпадає під один код УКТЗЕД, то в даній графі проставляється цифра «1».

Графа 6 «Всього місць» – зазначається загальна кількість вантажних місць задекларованих в митній декларації товарів відповідно до товаросупровідних документів – 50.

Графа 7 «Довідковий номер» за бажанням Декларанта зазначається наданий ним порядковий номер МД. В даному випадку довідковий номер МД Вн. № 5190.

Графа 8 "Одержувач" – зазначаються відомості про одержувача. Далі у графі зазначається найменування особи, поштовий індекс, відомості про місцезнаходження: Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k. ul. Krzemova 3, Zlotniki, Poland.

Графа 9 «Особа, відповідальна за фінансове врегулювання», у графі зазначаються відомості про резидента, що уклав зовнішньоекономічний договір або інший документ, що використовується в міжнародній практиці замість

договору. В нашому випадку, графа заповнюється аналогічно Графі 2 «Відправник».

Графа 11 «Торговельна країна / Країна виробництва» зазначається літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу, країни місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 2 МД. В нашому випадку, у графі 2 зазначена країна-відправник Україна, дана графа заповнюється літерами «UA».

Графа 14 «Декларант/Представник» – наводяться відомості про: декларанта, якщо товари декларуються декларантом. В нашому випадку декларантом виступає: ТОВ «КОНСАЛТИНГ ЗЕД СЕРВІС», номер посвідчення надання послуг митного брокера АА 001936 від 11/12/17.

У графі 17 «Країна призначення» зазначено коротку назву країни призначення відповідно до класифікатора країн світу – Польща.

У графі 17а «Код країни призначення» зазначено літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни, назва якої зазначена у графі 17 митної декларації – PL.

Графа 18 «Ідентифікація і країна реєстрації транспортного засобу при відправленні/прибутті». В даному випадку товар перевозиться автомобільним шляхом. Дані про реєстраційний номер автомобіля вказані у товаро-транспортній накладній (дод. З) – АС3807ВС. Так як транспортні засоби зареєстровані в Україні, то у правому підрозділі літерний код буду – «UA».

Графа 19 «Контейнер». В товаросупровідних документах відсутні відомості про спосіб перевезення товарів тому в даній графі «0».

Графа 20 «Умови поставки». В товаросупровідному документі, а саме Договорі про купівлю-продаж № 7 (дод. К), укладеного 19.04.2021 року, Київ, Україна; в п. 5 «Термін, кількість та умови поставки», зазначається що товар буде доставлений покупцеві на умовах поставки DAP PL Zlotniki, саме така умова поставки зазначена у рахунку-фактурі № JL- 210323T від 19.04.21 (дод. Д) та доповненні до зовнішньоекономічного контракту № 1 від 19.04.21 (дод. Є) [44].

Графа 21 «Ідентифікація і країна реєстрації активного транспортного засобу на кордоні» - товар перетинав кордон на тому ж транспортному засобі, що і перевозив товар на території України, тому лівий підрозділ графи заповнюється ідентично графі 18 – АС3807ВС. Транспортний засіб зареєстрований в Україні, то у правому підрозділі літерний код буде – «UA».

Графа 22 «Валюта та загальна сума за рахунком» рахунок-фактуру було подано для заповнення декларації літерний код валюти «USD», а в лівому вказується фактурна вартість у валюті, відповідно до інвойсу (дод. Д), яка становить 2100,80.

Графа 23 «Курс валюти» у графі зазначається офіційний курс гривні до іноземної валюти, зазначеної в лівому підрозділі графи 22 МД, установлений Національним банком України на дату подання декларації до оформлення. На момент заповнення декларації курс був – 27,90140000.

Графа 24 «Характер угоди» у лівому підрозділі графи зазначається код договору згідно з класифікатором характеристик угод «11» - Купівля/продаж без посередництва комісіонера або консигнатора. У договорі купівлі-продажу № 7 від 19.04.2021 (дод. К) та складено рахунок-фактуру № JL- 210323Т від 19.04.21 (дод. Д) «Умови оплати» зазначається, що покупець сплачує за товарною валютою договору, тобто в доларах США, тому у правому підрозділі вказується «USD» [48].

Графа 25 «Вид транспорту на кордоні» заповнюється, до класифікатора виду транспорту «30» – «вантажний автомобіль».

Графа 26 «Вид транспорту в межах країни» заповнюється аналогічно до графи 25. Відповідно до класифікатора виду транспорту «30» – вантажний автомобіль.

Графа 28 «Фінансові та банківські відомості» в договорі купівлі-продажу (дод. К), в п. «Покупець» зазначені реквізити банку, а саме: ЄДРПОУ: ЄДРПОУ 21677333, ПАТ «ПРОКРЕДИТ БАНК», МФО 320984.

Графа 29 «Митний орган виїзду/в'їзду» зазначаються згідно з Класифікатором митних органів найменування митниці і код пункту пропуску, через який товари ввозяться в Україну. В даному випадку код пропуску UA209060, через який томатний сік вивозиться з митної території України є «Галицька митниця ДМСУ», м/п «Рава-Руська», п/п "Рава-Руська - Хребенне" [47].

Графа 30 «Місцезнаходження товарів» - зазначаються відомості про зону митного контролю, до якої доставлятимуться товари з метою пред'явлення їх митному органу. В даному випадку вказуємо – 100-252-1-1 «СТЗ та МС ПрАТ «Київський річковий порт».

Графа 31 «Вантажні місця та опис товарів - Маркування та кількість – Номери контейнерів - Кількість та розпізнавальні особливості».

1. Соки s плодів, сік томатний: Сік томатний із сіллю відновлений стерилізований. Кількість: 2020 тетра-паків; Місткість 1 тетра-пака: 0,95 л; Упаковка: по 10 тетра-паків в картонній підставці. ТМ: «Sandora».

2. Місць 50 СТ.

3. 0.

Графа 32 «Товар №» проставляється порядковий номер товару, що декларується в графі 31 МД. В нашому випадку в нас 1 товар, тому в даній графі проставляється «1».

Графа 33 «Код товару» - записується код наступним чином: 20095090 | 00. У п'ятому підрозділі графі проставляється: 0, якщо товар не підлягає експортному контролю.

Графа 34 «Код країни походження» - вказано літерний ко країни походження соку томатного – UA.

Графа 35 «Вага брутто (кг)» в Автотранспортній накладній зазначається маса брутто товару, що перевозиться – 1980 кг, це число і вказується в графі.

Графа 37 «Процедура» в нашому випадку зазначається - код митного режиму відповідно до класифікатора митних режимів «10», томатний сік

попередньо не був в іншому режимі то третьою і четвертою цифрами коду проставляється «00». Літерний код особливості переміщення соку томатного «ZZ», цифровий код додаткової особливості переміщення через митний кордон України– «00»-інше.

Графа 38 «Вага нетто (кг)» в Автотранспортній накладній зазначається маса нетто товару, що перевозиться – 1980 кг.

Графа 42 «Ціна товару». Рахунок-фактуру (дод. Д) складено у валюті долара, тому відповідно сума у графі буде вказана у доларах, а саме «2100,8000».

Графа 44 «Додаткова інформація / Подані документи / Сертифікати і дозволи» зазначаються відомості про документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення соку томатного.

Згідно із класифікатором документів, в даній графі зазначаються відомості про такі документи [48]:

0271 – Пакувальний лист (Packing list) № JL – 210323T від 19.04.21 (дод. Г);

0380 – Рахунок-фактура (інвойс) № JL – 210323T від 19.04.21 (дод. Д);

0730 – Автотранспортна накладна (СМР) № 285419 від 25.04.21(дод. З);

4103 – Доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) № 1 від 19.04.21 (дод. Є);

4104 – Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу № 7 від 19.04.21 (дод. К);

4207 – Договір про надання послуг митного брокера №7845 від 27.01.21(дод. Л).

Графа 46 «Статистична вартість» зазначається у валюті України значення фактурної вартості товару, наведене в графі 42 МД, перераховане у валюту України за курсом, указаним у графі 23 МД – 58,61526.

Графа 50 "Принципал"

У графі зазначаються відомості про перевізника (експедитора) товарів: ТОВ «Ламан Шипінг», 65082, Одеська обл. м. Одеса, Військовий узвіз, 12, +380952361745; UA10040551877.

Графа 54 «Місце та дата» зазначаються відомості про місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 14 МД, та фізичну особу, яка безпосередньо склала МД.

В МД – 2, вказані наступні дані про декларанта: 00253, м. Київ. вул. Червоноткацька 13 Фігурська А. С. + 380968722187 (3595510785); galaktika258@gmail.com.

Графа D/J "Відмітки митного органу відправлення/призначення"

Заповнюється посадовою особою митного органу в усіх аркушах ЄАД.

У полях граф: "Результат": ПМК 410/100 26.04.2021 ОНП 410/100 26.04.202

Прийняття митної декларації для оформлення. Проставляється у МД згідно з порядком заповнення митних декларацій на бланку ЄАД відбиток штампа ПМК 410/100 26.04.2021 кожного аркуша форми МД-2, доповнень до форми МД-6.

Завершення митних формальностей за митною декларацією. Завершення митного оформлення здійснювалось шляхом внесення за допомогою АСМО Інспектор до електронної МД відмітки про завершення митного оформлення та номера ОНП 410/100 26.04.202 посадової особи ПМО, яка завершила митне оформлення.

Отже, було здійснено декларування соку томатного на прикладі митної декларації форми МД-2 (дод. Б), а саме експорт соку томатного «Сандора» з відповідним кодом УКТЗЕД – 2009509000, за умовою поставки DAP PL Zlotniki. Задеклароване та підписане декларантом Фігурська А. С. Декларація заповнена відповідно до Наказу № 651 Мінфіну України від 30.05.2012, враховуючи всі особливості декларування для товару, який декларується.

3.3. Аналіз митного контролю та митного оформлення експорту соку томатного за митною декларацією

Розглянемо детально як здійснюється митне оформлення експорту соку томатного відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631 "Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при

здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа" (зі змінами) [46].

Для митного оформлення експорту відповідно до контракта № 7 від 19.04.21 (дод. К) між ТОВ «Сандора» (Україна, 57262, Миколаївська обл., Вітовський р-н., с.Миколаївське, ЄДРПОУ: 22 43 00 08) та Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k. (ul. Krzemowa 3, Zlotniki, Poland), заявлений сік томатний з сіллю відновлений стерилізований. Плодова частина становить 100%. Кількістю 2020 тетра-паків. Місткістю 1 тетра-пак- 0,95л, по 10 тетра-паків в картонній підставці торгової марки «Сандора». Країною виробництва є Україна. Код соку томатного з сіллю згідно з УКТЗЕД 2009509000.

Митне оформлення розпочинається з моменту подання до Київської митниці Держмитслужби декларантом Фігурською А. С. в електронному повідомленні митної декларації UA100150/2021/023057 (дод. Б) та документів, необхідних для митного оформлення та контролю основних: пакувальний лист № JL – 210323T від 19.04.21 (дод. Г), рахунок-фактура (інвойс) № JL – 210323T від 19.04.21 (дод. Д); автотранспортна накладна (СМР) № 285419 від 25.04.21 (дод. З); зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі продажу № 7 від 19.04.21 (дод. К) та додаткових: доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) «Специфікація №1» від 19.04.21 (дод. Є); договір про надання послуг митного брокера №7845 від 27.01.21 із зазначеною електронною адресою: galaktika258@gmail.com для отримання зворотної інформації від митного органу (дод. Л).

При вивезенні соку томатного у режимі експорту митний контроль розпочинається з моменту їх пред'явлення для митного оформлення та декларування в установленому порядку.

Сік томатний перебуває під митним контролем з моменту початку його митного оформлення згідно з митною декларацією № UA100150/2021/023057 (дод. Б) і до закінчення митного оформлення згідно із заявленим режимом експортом [49].

Одним із перших етапів митного оформлення соку томатного є перевірка вказаних декларантом Фігурської А. С. у МД відомостей та наявності повного пакета документів.

Перевірка документів в електронному вигляді проводиться з використанням АСМО (автоматизована система митного оформлення). Перевірка не виявила помилок у заповненні МД. Здійснено співставлення даних, які містяться у митній декларації та у інших документах, поданих для митного оформлення.

Оскільки МД подавалася в електронному вигляді (граф А «Електронне декларування»), то штамп ПМК проставляється із застосуванням інформаційних технологій у графі D/J (ПМК 410/100 26.04.2021). При цьому надається митній декларації реєстраційний номер UA 100150/2021/023057 – зазначений в графі А МД, що свідчить про прийняття до оформлення.

Реєстрація митної декларації UA100150/2021/023057 проводиться шляхом перевірки відповідності формату електронної митної декларації встановленим вимогам; фіксування дати й часу подання митної декларації до оформлення; присвоєння митній декларації реєстраційного номера та внесення поданого документа до бази даних Київської митниці Державної митної служби України.

Перевірка митної декларації проводиться за схемою:

- перевірка наявності поданих разом з митною декларацією рахунка-фактури № JL-210323T від 19.04.2021;
- перевірка правильності заповнення граф митної декларації відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651[22] (порушень не виявлено).

На етапі митного оформлення митної декларації посадова особа Київської митниці Держмитслужби здійснювала такі митні формальності [50]:

- співставлення реквізитів уповноваженого банку, зазначеного у графі 28 митної декларації UA100150/2021/023057, з даними, що містяться в переліку вповноважених банків України в Єдиній автоматизованій інформаційній системі

митних органів України. В графі 28 митної декларації, реквізити уповноваженого банку – ЄДРПОУ 21677333, ПАТ «ПРОКРЕДИТ БАНК», МФО 320984.

➤ співставлення курсу валюти України до іноземної валюти, зазначеного у графі 23 митної декларації UA100150/2021/023057, з офіційним курсом валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки та відомості про яку зазначено в лівому підрозділі графи 22 митної декларації, на день подання до оформлення. В графі 23 митної декларації курс валюти станом на момент оформлення становив 27,90140000 та загальна сума складає 2100,80 USD.

Перевірка правильності класифікації соку томатного здійснюється шляхом перевірки:

- відповідності опису даного товару у графі 31 митної декларації UA100150/2021/023057;
- перевірки правильного визначення коду для соку томатного згідно з УКТЗЕД.

Завершення митного оформлення соку томатного за митною декларацією UA100150/2021/023057 здійснюється шляхом проставлення у митній декларації відбитка особистої номерної печатки посадової особи Київської митниці - ОНП 410/100 26.04.2021.

Електронну митну декларацію було передано в установлений строк до Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України [51, 52].

Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту подання МД (ст. 255 МКУ).

Посадовою особою Київської митниці Держмитслужби для дослідження було відібрано зразки соку томатного. Згідно з Актом про взяття проб товарів проби надані у кількості, 2×0,5 дм³ кожна та направлено відібрані зразки і проби до Спеціалізованої лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби для проведення дослідження.

Метою проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного слугувало визначення характеристик, необхідних для забезпечення однозначної

ідентифікації товару та використовується в подальшому при класифікації та визначеннях форм митного контролю, а також оформлення на митниці.

За результатами дослідження складено висновок СЛЕД № 142005801-0135 від 10.05.2021 (дод. В). У результаті проведення ідентифікаційної експертизи томатного соку в митних цілях було встановлено код цього товару згідно з УКТЗЕД – 2009509000. Результати лабораторних досліджень наданих проб за визначеними показниками не протирічають відомостям заявленим у гр. 33 МД (ЕК 10 АА) № UA100150/2021/023057.

Під час митного контролю та митного оформлення до соку томатного, що переміщується автомобільним транспортом АС3807ВС застосовується «Типова технологічна схема пропуску через державний кордон автомобільних транспортних засобів і товарів, що переміщуються ними» відповідно до ПКМУ від 21.05.12 № 451[22]. Перевізником соку томатного виступає ТОВ «Ламан Шіпінг», 65082, Одеська обл. м. Одеса, Військовий узвіз, 12, UA10040551877.

Митний контроль соку томатного завершується у пункті пропуску "Рава-Руська - Хребенне" Галицької митниці Держмитслужби.

Таким чином, належне виконання митного контролю та митне оформлення соку томатного при експорті є гарантією дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення через митний кордон та дозволяє суб'єкту ЗЕД розпоряджатися товарами відповідно до умов зазначеного митного режиму.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У результаті виконання даної роботи було сформовано наступні висновки:

1. Томатний сік – це сік, отриманий з томатів (помідорів). Склад томатів такий: 95% містяться з води, а 5% – це клітковина та вуглеводи. Сучасний асортимент вітчизняного ринку соків стабільно розширюється та оновлюється. Український ринок соків на 85% заповнений вітчизняною продукцією. На ринку соків спостерігається висока конкуренція. 98% всієї продукції на українському ринку соків, в тому числі томатному, представлені 4 великими компаніями: PepsiCo, Vitmark, Coca-Col та T.B. Fruit. На імпорт припадає не більше 15%. Основний обсяг експорту здійснювався в Австрію, Польщу та США. Лідером серед них є Австрія (25% – частка в загальному обсязі експорту). Найбільшим постачальником соків в Україну є Бразилія (20%). Аналіз ринку соків і сокової продукції України показав, що на вітчизняному ринку представлений досить широкий асортимент томатних соків різних торговельних марок.

2. Соки належать до тих продуктів харчування, які часто фальсифікують.

У разі ввезення на митну територію України соку томатного здійснюється державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти. При вивезенні соку томатного у режимі експорту митний контроль розпочинається з моменту їх пред'явлення для митного оформлення та декларування в установленому порядку. Сік томатний перебуває під митним контролем з моменту його початку і до закінчення митного оформлення згідно із заявленим режимом.

3. Метою проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного є визначення характеристик, необхідних для забезпечення однозначної ідентифікації товару та використовується в подальшому при класифікації та визначенні переліку державних видів контролю, а також оформлення на митниці. Критеріями ідентифікації соку томатного є: маркування, зовнішній вигляд і

консистенція, колір, смак і аромат, масова частка сухих речовин, титрованих кислот та масова частка м'якоти.

За результатами дослідження маркування обраних зразків томатного соку торгових марок: «Sandora», «Садочок», «Розумний вибір», «Біола», «Наш сік» встановлено, що маркування всіх зразків є повним, чітким, виконується українською мовою, відповідає вимогам Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

4. Для проведення ідентифікаційної експертизи було обрано п'ять зразків соку томатного, один з яких згідно з МД № UA100150/2021/023057 (дод. Б), а саме: 1) Сік «Sandora» томатний з сіллю 0,95 л; 2) Сік «Садочок» томатний з сіллю 0,95 л; 3) Сік «Наш сік» томатний з сіллю 0,95 л; 4) Сік томатний «Розумний вибір» з сіллю 1 л; 5) Сік томатний «Біола» з м'якоттю та сіллю 0,50 л.

За результатами проведених досліджень можна стверджувати, що зразки досліджуваних проб від № 1-5 повністю відповідають ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» за результатами органолептичного та фізико-хімічного аналізу. А саме за такими показниками: зовнішній вигляд і консистенція, аромат та смак, колір, масова частка сухих речовин, масова частка титрованих кислот, масова частка м'якоти.

Згідно з інформацією в супровідній документації та за результатами лабораторних досліджень проб за визначеними показниками зазначені зразки відповідають визначенню «сік томатний» за ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови», код згідно з УКТЗЕД має вигляд: 2009 50 90 00 – «сік томатний (інший)».

5. Згідно з УКТЗЕД сік томатний класифікується в IV розділі, в групі 20, підгрупі 2009, товарний код залежить від приналежності до групи продуктів переробки овочів та наявності доданої солі (хлориду натрію), спецій, цукру або ароматизуючих речовин.

6. При здійсненні декларування соку томатного «Сандора» в режимі експорту подається митна декларація № UA100150/2021/023057 відповідно до вимог наказу

№ 651 Мінфіну України від 30.05.2012, 0271 та товаросупровідні документи: зовнішньоекономічний договір (контракт) № 7 від 19.04.21; рахунок-фактура (інвойс) № JL – 210323T від 19.04.21; пакувальний лист № JL – 210323T від 19.04.21; автотранспортна накладна № 285419 від 25.04.21; договір про надання послуг митного брокера №7845 від 27.01.21.

7. Посадовою особою Київської митниці Держмитслужби були виконані митні формальності. Митний контроль соку томатного було завершено у пункті пропуску "Рава-Руська - Хребенне" Галицької митниці Держмитслужби.

На основі одержаних висновків можна надати наступні пропозиції:

1. Спеціалізованій лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби здійснювати ідентифікаційну експертизу, застосовуючи розроблені критерії, методи та засоби ідентифікації соку томатного.

2. Виробникам продукції у лабораторіях необхідно проводити ідентифікацію потенційних ризиків, починаючи з отримання сировини і закінчуючи готовим продуктом.

3. З метою уникнення можливих наслідків ризику при митному оформленні соку томатного посадовим особам митних органів у разі необхідності залучати фахівців з відділу класифікації з метою перевірки достовірності класифікаційного коду та у разі необхідності направляти зразки на лабораторну перевірку даних складу соку томатного для визначення приналежності до групи продуктів переробки овочів.

4. Розроблення окремих, більш нових стандартів та НД для методики контролювання соку томатного та аналізу показників якості продукції для наповнення споживчого ринку якісною та безпечною продукцією. Активно встановлювати зв'язки з економічно розвинутими державами, переймати кращий досвід, адаптуючи його до сучасних вітчизняних вимог.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Pro Consulting. Аналіз ринку соків в Україні 2019-2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-sokov-v-ukraine-poleznost-prevoshodyashaya-cenu>.
2. Фальсифікація харчових продуктів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://spar.ua/blogs/falsifikatsiya-kharchovikh-produktiv>.
3. Новітні методи ідентифікації товарів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/23044/1/74.pdf>.
4. Притульська Н. В. Ідентифікація продовольчих товарів: теорія і практика: Монографія. – К.: Київ. нац. тог. -екон. ун-т, 2007. – 193 с.
5. Бондаренко А. С. Ідентифікаційна експертиза томатного соку // Митна справа: практичний аспект: зб. наук. ст. студ. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2021. – С. 129 -135.
6. Ринок соків в Україні: корисність, що перевершує ціну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-sokov-v-ukraine-poleznost-prevoshodyashaya-cenu>.
7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Дослідження ринку соків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/issledovanie-rynka-sokov-v-ukraine-prognozy-na-2020g-i-retrospektiva>.
9. Митна статистика України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/>.
10. Статистика торгівлі для розвитку міжнародного бізнесу «Trade map» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>.

11. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-D0%B2%D1%80#Text>.
12. Директиви Європейського Парламенту та Ради 2012/12/ЄС від 19.04.2012 ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/f473475n6%20\(1\).pdf/](file:///C:/Users/User/Downloads/f473475n6%20(1).pdf/).
13. ДСТУ-Н CODEX STAN 247:2014. Загальний стандарт Кодексу для фруктових соків та нектарів (CODEX STAN 247-2005, IDT). – [Чинний від 2005–05–01]. К.: Держспоживстандарт України. – 2005. – 19 с.
14. Вимоги до фруктових соків та деяких подібних харчових продуктів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=1ebcc9e9-92f8-4403-864a18c332bb58a3>.
15. Про ТК 154 "Соки та соковмісні продукти": Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11.07.2006 N 200 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0200609-06>.
16. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів: Закон України від 06.12.2018 № 2639-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19>.
17. ДСТУ 7159:2010. Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови. – Київ: Держспоживстандарт України, 2011. – 19 с.
18. ГОСТ 26313-2014. Продукти переробки фруктів та овочів. Правила приймання та методи відбору проб. – [Чинний від 2016–01–01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2016. – 10 с.
19. Дослідження показників якості безалкогольних напоїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lutsktu.com.ua/sites/default/files/bezalkogolni_napoyi.pdf.

20. Фальсифікація соків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sumskij-sanatornij-dnz-24.webnode.com.ua/news/vidi-sokiv-ta-sokovoji-produktsiji-bezpechnist-ta-yakist/>.
21. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
22. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.12 № 451 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451-2012>.
23. Мережко Н. В. Митна справа: підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський; за ред. П. В. Пашка. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 572 с. – (Серія «Митна справа»).
24. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Мінфіну України від 30.05.2012 р. №651. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.
25. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварини: Законами України від 10 липня 2018 року N 2496-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>.
26. Томатний сік: користь і шкода для організму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://diagnoz.in.ua/korist-shkoda-izhi/tomatnii-sik/>.
27. Хімічний склад помідорів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://radioschool.com.ua/pomidory-polza-i-vred-dlya-zdorovya/>.
28. Мазаракі А.А., Мережко Н.В., Калуга Н.В., Коломієць Т.М., Караваєв Т.А., Осієвська В.В., Галько С.В. Експертиза та митне оформлення товарів: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. – К.: Київ. нац. тог.-екон. ун-т, 2018. – 368 с.

29. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>.

30. ДСТУ 7040:2009. Фрукти, овочі та продукти їх перероблення. Консерви м'ясні та м'ясо-рослинні. Готування проб до лабораторних аналізів. – [Чинний від 2011–01–01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2010. – 8 с.

31. Лабораторний практикум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5194732/>.

32. ДСТУ EN 12143:2003. Соки фруктові та овочеві. Визначення вмісту розчинних сухих речовин. Рефрактометричний метод (EN 12143:1996, IDT). – [Чинний від 2004–07–01]. – К.: ДП «УкрНДНЦ». – 2004. – 12 с.

33. ДСТУ EN 12147:2003. Соки фруктові та овочеві. Визначення титрованої кислотності (EN 12147:1996, IDT). – [Чинний від 2004–07–01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2004. – 10 с.

34. ДСТУ 7001:2009. Продукти перероблення фруктів та овочів. Метод визначення вмісту м'якоті. – [Чинний від 2009–07–01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2010. – 12 с.

35. Оргяд ринку соків в Україні від компанії KOLORO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/analiz-rynka-sokov.html>.

36. Класифікація сокової продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%96%D0%BA>

37. Терміни зберігання соку в пакетах Tetra Pak [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D1%96%D0%BA.

38. Бубела Т., Воробець О. Безпечність та якість харчової продукції // Вимірювальна техніка та метрологія — 2010. — № 71. — С. 139-143.

39. Українська класифікація товарів ЗЕД: ТП 2309 // QD Professional [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/uktzed/2309>.

40. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020 № 674-IX [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20>.

41. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 650 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1085-12>.

42. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Держмитслужби від 14.07.2020 № 256 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://customs.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-perekhidnikh-tablits-vid-uktzed-versiyi-2012-r-do-uktzed-versiyi-2017-r-142>.

43. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://customs.gov.ua/contacts>.

44. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2021) від 01.01.2021. — Режим доступу: <http://anvay.ru/incoterms>.

45. Класифікатор документів ДМСУ — Режим доступу: <https://data.gov.ua/dataset/scsu-dictionary-classificators/resource/e21eece7-cb91-46e3-84d7-1ec674a40d03>.

46. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації

на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.

47. Про затвердження Класифікатора Державної митної служби України, її територіальних органів та їх структурних підрозділів: Наказ Міністерства фінансів України від 26.11.2019 №495 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/488144___680375.

48. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 р. № 1011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1011201-12#Text>.

49. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.12 № 451 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451-2012>.

50. Про справляння плати за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів: постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/93-2003-п>.

51. Електронне митне оформлення. Митне оформлення товарів за допомогою електронного декларування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://brokstar.com.ua/ua/statti/elektronne-deklaruvannja-tovariv>.

52. Шевчук О. М., Милейко К. С. Електронне декларування товарів при переміщенні через митний кордон України // Адміністративне право – 2019. – № 3. – С. 117-123.

ДОДАТКИ

Додаток А

Допустимі рівні показників безпеки соку

Назва показника	Значення гранично-допустимих рівнів у соках		Метод контролювання
	фруктових	овочевих	
1 Токсичні елементи, мг/кг, не більше ніж:			Згідно з 11.5
а) у скляній, алюмінієвій та суцільнотягнутій металевій тарі, тарі із полімерних і комбінованих матеріалів:			
— свинець	0,40	0,50	
— кадмій	0,03	0,03	
— миш'як	0,20	0,20	
— ртуть	0,02	0,02	
— мідь	5,00	5,00	
— цинк	10,0	10,0	
б) у збірній жерстяній тарі:			
— свинець	1,0	1,0	
— кадмій	0,05	0,05	
— миш'як	0,20	0,20	
— ртуть	0,02	0,02	

Назва показника	Значення гранично-допустимих рівнів у соках		Метод контролювання
	фруктових	овочевих	
— мідь	5,00	5,00	
— цинк	10,0	10,0	
— олово	200,0	200,0	
2 Мікотоксин патулін, мг/кг, не більше ніж	0,05	0,05	Згідно з 11.5
3 Радіонукліди, Бк/кг, не більше ніж:			Згідно з 11.5
— цезій-137	70	40	
— стронцій-90	10	20	

Додаток Б

УКРАЇНА (форма МД-2)				А МИТНИЙ ОРГАН ВІДПРАВЛЕННЯ ЕКСПОРТУ ПРИЗНАЧЕННЯ					
1	6	2 Відправник/Експортер ТОВ "САНДОРА" № UA/0022430008		1 ДЕКЛАРАЦІЯ ЕК 10 АА		UA100150/2021/023057 Електронне декларування			
		57262, Микол. обл., Вітовськ. р-н. с. Миколаївське UA10022430008		3 Форма 1 1	4 Відстає 1/0	7 Довідковий номер Декларація № 5190			
		8 Сторекувач № PL Axpol Trading sp. z o.o. sp. k. ul. Krzemowa 3, Zlotniki, Poland		9 Особа, відповідальна за фінансове врегулювання № UA/0022430008 ТОВ "САНДОРА" 57262, Микол. обл., Вітовськ. р-н. UA10022430008 ДІВ. ДОП.		10 Країна призначення UA		11 Код країни/Крайна вироб.	
		14 Декларант/Представник № UA/0039259675 ТОВ "КОНСАЛТИНГ ЗЕД СЕРВІС" AA 001936 від 11/12/17 UA10039259675		15 Країна відправлення/експорту		16 Країна походження		17 Код країни признач.	
		18 Ідентифікація і країна реєстрації трансп. засобу при відправленні/виробу AC3807BC UA 0		19 Код DAP PL Zlotniki		20 Умови поставки		21 Код країни походження	
		21 Ідентифікація і країна реєстрації автомобільного транспортного засобу на кордоні AC3807BC UA		22 Валюта та загальна сума за рахунком USD 2100.80		23 Курс валюти 27.90140000		24 Характер угоди 11 USD	
		25 Вид транспорту на кордоні 30		26 Вид транспорту в межах країни 30		27 Місце навантаження/розвантаження		28 Фінансові та банківські відомості	
		29 Місний орган виводу № UA209060 Галицька МИТНИЦЯ		30 Місце походження товарів 100-252-1-1		ЕДРПОУ 21677333 ПАТ "ПРОКРЕДИТ БАНК" МФО 320984		32 Товар № 1	
		31 Вантажні місця та опис товарів		Маркування та кількість - номери контейнерів - Кількість та розпізнавальні особливості 1. Соки з плодів, сік томатний: Сік томатний із сіллю відновлений стерелізований. Кількість: 2020 тетра-паків; Місткість 1 тетра-пака: 0,95 л; Упаковка: по 10 тетра-паків в картонній підставці. ТМ: SANDORA. Див. "електронний інвойс" 2. Місце 50 СТ 3. 0		33 Код товару 20095090 00 0		34 Код країни походж. a UA b 1980	
		44 Додаткова інформація/Подати документи/Сертифікати і дозволи		0271 01-210323T 0380 01-210323T 0730 285419 4103 7 4104 7 4207 7845		19/04/21 19/04/21 19/04/21 19/04/21 19/04/21 27/01/21		35 Вага бруто(кг) 1920	
47 Нарахування платежів		Вид Основа нарахування Ставка Сума СП		41 Додаткові одиниці виміру		42 Ціна товару 2100.8000			
50 Претензія № UA/0040551877 ТОВ "ЛАМАН ШІПІНГ" 65082, Одеська обл. м. Одеса, Військовий узвіз, 12 UA10040551877 представлений +380952361745 місце і дата:		Підпис		43 Код МВВ		45 Коригування			
51 Порядок обробки митної організації (в країні) транзиту		52 Гарантія на дію для		48 Відстрочення платежів		46 Статистична вартість 58.61526			
53 Результат ПМК 410/100 26.04.2021 ОНП 410/100 26.04.2021		54 Місце і дата 00253, м. Київ Підпис і прізвище декларанта/представника вул. Червоноткацька 13 Фігурська А.С. +380968722187 3595510785 galaktika258@gmail.com		55 Місний орган (і країна) призначення		49 Ресурси складу			
52 Результат ПМК 410/100 26.04.2021 ОНП 410/100 26.04.2021		54 Місце і дата 00253, м. Київ Підпис і прізвище декларанта/представника вул. Червоноткацька 13 Фігурська А.С. +380968722187 3595510785 galaktika258@gmail.com		55 Місний орган (і країна) призначення		49 Ресурси складу			

Продовження додатку Б

<p>УКРАЇНА (Форма ИД-6)</p>		<p>Доповнення № 1 До ВМД № UA100030/2021/023057</p>
<p>Графа 9 с. Миколаївське</p>		
<p>ВІДМІТКИ МИТНОГО ОРГАНУ ВІДПРАВЛЕННЯ/ПРИЗНАЧЕННЯ</p>	<p>Печатка:</p>	<p>Місце / дата: 00253, м. Київ Склад / офіс / місце департамента/представництва вул. Червонокацька 13 Фігурська А.С. +380968722187 3595510785 Декларація № 5190</p>

**ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЛАБОРАТОРІЯ З ПИТАНЬ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ**

Просп. Степана Бандери 8, корп 8, м. Київ- 73, 04073

**ЗАПИТ
про проведення дослідження (аналізу, експертизи)
від 25.04. 2021 року № 115200**

Найменування товару(ів) «Сік томатний»
(заявлене в митній декларації або документі, поданому для податкового контролю або митного контролю)

Найменування юридичної особи та/або прізвище та ініціали фізичної особи,
стосовно якої здійснюється контроль ТОВ «САНДОРА»

Кількість проб (зразків) товару(ів)
в одиницях виміру: 2

Проби (зразки) упаковані: в тетра-паки в картонній підставці

Упаковки опломбовані (опечатані) пломби 100/505

Мета подання запиту: проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного є визначення характеристик, необхідних для забезпечення однозначної ідентифікації товару та використовується в подальшому при класифікації та визначенні переліку державних видів контролю, а також оформлення на митниці.

Завдання для дослідження (аналізу, експертизи) встановити достовірність інформації, заявленої у гр. 31 електронної митної декларації (ЕМД),

Документи, що подаються, на 2 арк., у тому числі

1. Висновок

Начальник (заступник начальника)
органу ДМС

О.А. Іванов

**ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЛАБОРАТОРІЯ З ПИТАНЬ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ**

Просп. Степана Бандери 8, корп 8, м. Київ – 73, 04073

ВИСНОВОК № 142005801-0135

Складено 30 квітня 2021 року

1. Замовник Київська митниця Держмитслужби.
2. Запит про проведення дослідження.
3. Об'єкт(и) дослідження (експертизи) та реєстраційний(і) номер(и) проба товару, заявленого у гр. 31 МД як товар №1:
  - 1) Продукт (Сік «Sandora» томатний з сіллю 0,95 л), відновлений стерилізований, овочева частина становить 100%. Склад продукту: томатний сік, сіль кухонна, регулятор кислотності лимонна кислота. Виробник: ТОВ «Сандора», с. Миколаївське, Миколаївська область, Україна. Кількість: 2020 тетра-паків; Місткість 1 тетра-пака: 0,95 л; Упаковка: по 10 тетра-паків в картонній підставці. ТМ: «Sandora». 2. Місце 50 СТ. 3. 0». Гр. 33 МД-2009509000).
  4. Підприємство/громадянин ТОВ «Сандора»
  5. Виробник: Україна
  6. Акт про взяття проб (зразків) товарів.
  7. Супровідні документи (копії)
    - 7.1. Митна декларація (ЕК 10 АА) № UA100030/2021/023057;
    - 7.2. пакувальний лист (Packing list) № 210323 від 19.04.21;
    - 7.3. інвойс №210323 від 19.04.21, СМР №285419 від 25.04.21;
    - 7.4. доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) № 1 від 19.04.21;
    - 7.5. зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу, № 7 від 19.04.214
    - 7.6. Договір про надання послуг митного брокера №7845 від 27.01.21
  8. Мета подання запиту/постанови є визначення характеристик, необхідних для забезпечення однозначної ідентифікації товару та використовується в подальшому при класифікації та визначенні переліку державних видів контролю, а також митного оформлення.
  9. Завдання для дослідження (аналізу, експертизи) встановити достовірність інформації, заявленої у гр. 31 електронної митної декларації

UA100030/2021/023057, необхідної для відповідності класифікації товару згідно з УКТЗЕД. Чи відповідає даний продукт поняттю сік томатний.

10. Дослідження (аналіз, експертиза):

1) опис проб (зразків) товару: на дослідження надійшла 1 проба товару у двох примірниках (досліджувана та контрольна), на яку накладено митне забезпечення (пломби 100/505). Митне забезпечення не пошкоджено. Для дослідження було відібрано по одному примірнику кожного виду. Згідно з Актом про взяття проб (зразків) товарів проби надані у кількості 2 проби $5 \times 0,5$ дм³ кожна. До пакувань прикріплені маркувальні етикетки згідно з Наказом Мінфіну від 02.12.2016 № 1058 [38]. Порухення пакування не виявлено.

2) методи дослідження (аналізу, експертизи)

Органолептичний метод (визначення зовнішнього вигляду і консистенції, смаку, аромату та кольору);

Фізико-хімічні методи:

– масова частка сухих речовин (рефрактометричним методом) за допомогою лабораторного рефрактометра ІРФ-454Б2М – згідно з ДСТУ EN 12143:200;

– масова частка титрованих кислот (титрометричним методом) за допомогою 1% спиртового розчину фенолфталеїну – згідно з ДСТУ EN 12147:2003;

– масова частка м'якоті(центрифугуванням) за допомогою центрифуги ОПН-8 з пробірками – згідно з ДСТУ 7001:2009.

3) результати дослідження (аналізу, експертизи)

Назва, склад, згідно з наданими додатками, а також визначені органолептичні та фізико - хімічні показники проби №1 наведені у таблиці.

Таблиця 1

Органолептичні та фізико- хімічні показники проби		№ 1
Назва продукції		Томатний сік з сіллю відновлений стерилізований
Склад продукту		Томатний сік, кухонна сіль
Показник	Вимоги ДСТУ 7159:2010	№ 1
Зовнішній вигляд і консистенція	Однорідна рідина з тонко подрібненою м'якоттю плодів. Дозволено часткове відшарування рідини та незначний осад на дні тари.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним м'якушем. Незначне розшарування.
Смак і аромат	Добре виражені, притаманні томатному соку. Сторонні присмаки і запахи не дозволено.	З добре вираженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.

Продовження таблиці 1

Колір	Однорідний за усією масою, властивий. Дозволено незначне знебарвлення соків.	Темно- червоний з буруватим відтінком, рівномірний за всією масою.
Масова частка сухих речовин, не менше ніж, %	5,0	8,5
Масова частка титрованих кислот, не менше ніж, %	0,2	0,4
Масова частка м'якоті, не більше ніж, %	25	25

Висновки

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що вміст розчинних сухих речовин у даній пробі відповідає вимогам нормативної документації ДСТУ EN 12143:200;

Масова частка розчинних сухих речовин залежить від таких факторів, як: вид вихідної сировини, ступінь стиглості, умови вирощування, технологія виробництва тощо.

Щодо масової частки титрованих кислот, то даний показник в представленому зразку відповідає встановленим вимогам ДСТУ EN 12147:2003.

Одним з важливих показників якості томатних соків, за яким можна встановити, яким способом його виготовили, є вміст м'якоті – 25% ДСТУ 7001:2009.

Згідно з ДСТУ 7159:2010 Томатний сік – це сік, отриманий з томатів (помідорів). Склад томатів такий: 95% містяться з води, а 5% – це клітковина та вуглеводи.

Отже, за результатами проведених досліджень можна стверджувати, що даний зразок продукту № 1 відповідає визначенню «сік томатний» за ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» та зазначеним відомостям графі 31 МД та коду УКТЗЕД 2009 50 90 00 – «сік томатний (інший)». Згідно результатів органолептичного та фізико-хімічного аналізу. А саме за такими показниками: зовнішній вигляд і консистенція, аромат та смак, колір, масова частка сухих речовин, масова частка титрованих кислот, масова частка м'якоті.

Список використаних джерел

- 1) ДСТУ 7159:2010. Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови. – Київ: Держспоживстандарт України, 2011. – 19 с.
- 2) ГОСТ 26313-2014. Продукти переробки фруктів та овочів. Правила приймання та методи відбору проб. – [Чинний від 2016-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2016. – 10 с
- 3) ДСТУ EN 12143:2003. Соки фруктові та овочеві. Визначення вмісту розчинних сухих речовин. Рефрактометричний метод. [Чинний від 2004-07-01]. – К.: ДП «УкрНДНЦ». – 2004. – 10 с.

4) ДСТУ EN 12147:2003. Соки фруктові та овочеві. Визначення титрованої кислотності (EN 12147:1996, IDT). – [Чинний від 2004–07–01]. – К.: ДП «УкрНДНЦ». – 2004. – 12 с.

5) ДСТУ 7001:2009. Продукти перероблення фруктів та овочів. Метод визначення вмісту м'якоті. – [Чинний від 2009–07–01]. – К. : Держспоживстандарт України . – 2010. – 12 с.

6) ДСТУ 7040:2009. Фрукти, овочі та продукти їх переробляння. Консерви м'ясні та м'ясо-рослинні. Готування проб до лабораторних аналізів. – [Чинний від 2011–01–01]. – К.: Держспоживстандарт України. – 2010. – 8 с.

Примітки:

1. Результати дослідження є чинними для наданої проби товару

Експерт

(підпис)

А.С. Бондаренко

Додаток Г

PACKING LIST

BUYER: "Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k."

PACKING LIST No.: JL-210323T

DATE OF PACKING LIST: 19.04.2021

COMMERCIAL INVOICE No.: JL-210323T

DATE OF COMMERCIAL INVOICE: 19.04.2021

CONTRACT No.: 7

DATE OF CONTRACT: 19.04.2021

MARKS NO	NAME OF GOODS	QUANTITY PCS	CTN SIZE CM	TOTAL	TOTAL	TOTAL N.W.	TOTAL G.W.
				CTNS	CBM	KGS	KGS
Sandora	Tomato juice with salt restored sterilized The fruit part is 100% Capacity of 1 tetra pack: 0,95 L. Packing: 10 tetra packs in a cardboard stand	2020	52*43*40	50	0.358	1920.00	1980.00
TOTAL:		2020		50	0.358	1920.00	1.980.00

FOREIGN TRADE SALES CONTRACT # 7 DATED 19.04.2021

COUNTRY OF ORIGIN: UKRAINE

TERMS OF DELIVERY: DAP Złotniki, Poland (INCOTERMS 2010)

TOTAL NO. OF CARTONS : 50 CARTONS

Додаток Д

COMMERCIAL INVOICE

BUYER: Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k

COMMERCIAL INVOICE No.: JL-210323T

DATE OF COMMERCIAL INVOICE: 19.04.2021

PACKING LIST No.: JL-210323T

DATE OF PACKING LIST: 19.04.2021

CONTRACT No.: 7

DATE OF CONTRACT: 19.04.2021

MARKS NO	NAME OF GOODS	DESCRIPTIONS	Quantity PCS	Unit price USD/PCS	Amount USD
Sandra	Tomato juice with salt restored sterilized	Tomato juice with salt restored sterilized The fruit part is 100% Capacity of 1 tetra pack: 0.95 l. Packing: 10 tetra packs in a cardboard stand	2020	1.0400	US\$2,100.80
	TOTAL:		2020		US\$2,100.80

Total amount: 2100.80USD (two thousand one hundred US dollars and eighty cents)

DATES OF PAYMENT: 2100.80 USD (two thousand one hundred US dollars and eighty cents) – after goods dispatching.

FOREIGN TRADE SALES CONTRACT # 7 DATED 19.04.2021

COUNTRY OF ORIGIN: UKRAINE

TERMS OF DELIVERY: DAP Zlotniki, Poland (INCOTERMS 2010)

SHIPPING DATE: 5/31/2021

Додаток Є

Annex 1 dated 19.04.2021 to Contract 7 dated 19.04.2021/
Додаток № 1 від 19.04.2021 до Договору № 7 від 19.04.2021 р.

**PRODUCTS to be sold under the Contract # 7 dated 19.04.2021 /
ТОВАРИ, які продаються за Договором № 7 від 19.04.2021 р.**

№ No.	Опис/ Description	Кількість, шт/ Quantity, pcs	Ціна за од., USD/ Price per pc, USD	Total, USD
1.	Сік томатний з сіллю відновлений стерелізований Плодова частина становить 100% Місткість 1 тетра пака: 0,95 л. Упаковка: по 10 тетра-паків в картонній підставці Tomato juice with salt restored sterilized The fruit part is 100% Capacity of 1 tetra pack: 0,95 l. Packing: 10 tetra packs in a cardboard stand	2020	1,04	2100,80
TOTAL				USD2100,80

Умови постачання: DAP Злотніки, Польща (ІНКОТЕРМС 2010)
Terms of delivery: DAP Zlotniki, Poland (INCOTERMS 2010)

Усього до сплати:
2100,80 USD (дві тисячі сто доларів США та вісімдесят центів)
Total amount to pay:
2100,80 USD (two thousand one hundred US dollars and eighty cents)

Дата відвантаження товару – 2020 шт – не пізніше 31 травня 2021 року
Shipping date – 2020 pcs – not later than on the of 31th of May 2021

Строки оплати:
2100,80 доларів США (дві тисячі сто доларів США та вісімдесят центів) – після відвантаження товару.

Payment terms:
2100,80 USD (two thousand one hundred US dollars and eighty cents) – after goods dispatching.

Seller:
Продавець:

Томалак Марек Г дегож

Buyer:
Покупець:

Michał Bartkowiak
Michał Bartkowiak
Michal Bartkowiak trading sp. z o.o. sp. k.
62-002 Suchy Las, ul. Krzemowa 3, Zlotniki
tel. 61 659 88 00, fax 61 659 88 01

Michal Bartkowiak

Класифікація соку томатного згідно УКТЗЕД

Код згідно з УКТЗЕД	
Розділ IV (16-24)	«Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замітники»
Група 20	«Продукти переробки овочів, плодів, горіхів або інших частин рослин»
2009	Соки з плодів (включаючи виноградне сусло) або соки овочеві, незброжені та без додання спирту, з доданням або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин:
- 2009 50	сік томатний:
- - 2009 50 10 00	який містить доданий цукор
- - 2009 50 90 00	Інший

1 Exemplică de adresă
Exemplar für den Absender
Copy for sender

1 Numele (numele) subiectului, adresa, țara
Name (Name, Address, Land)
București (name, address, country)

**TOV «САНДОРА»
Україна, 57262, Миколаївська обл.,
Вітовський р-н., с. Миколаївське**

**INTERNATIONAL FRACHTKURIER AN
INTERNATIONAL CONSIGNEE AKA
CMR 285419**

2 Destinatar (numele, adresa, țara)
Consignee (name, address, country)

16 Referință (numele, adresa, țara)
Frachttour (Name, Address, Land)

**Ахпол Trading sp. z o. o. sp. k.
AC3807BC**

3 Măscă de depunere (numele, adresa, țara)
Abfertigungsort (Name, Adress, Land)

17 Măscă de primire (numele, adresa, țara)
Nachnahmeort (Name, Adress, Land)

Польша, Злотники

4 Măscă / țara de eliberare (numele, adresa, țara)
Ort und Land der Erhebung des Gütes (Ort, Land, Datum)

18 Zămășă și / sau zămășă
Vermerk und Bemerkungen des Frachtkuriers
Київ, Украина
Carrier's observations and observations

5 Zămășă de documente
Dokumente (Nummer)

інвойс: JL-210323T

6 Căruță / marfă Markenname und Nummer	7 Număr de pachete Anzahl der Packungen	8 Număr de pachete Anzahl der Packungen	9 Număr de pachete Anzahl der Packungen	10 Anul fabricării Herstellungsjahr	11 Greutate în kg Gewicht in kg	12 Cantitate în m ³ Menge in m ³
Сік томатний з сіллю	50 CT	50 CT	50 CT	2009 50	1980 kg	

13 Instrucțiuni Anweisungen des Absenders Sender's instructions	19 Proiect de acord Skizze der Vereinbarung Draft agreement				
14 Proiect de acord Skizze der Vereinbarung Draft agreement	20 Cu excepția Ausnahme	21 Data Datum	22 Data Datum	23 Referință Referenz	24 Proiect de acord Skizze der Vereinbarung Draft agreement
☐ Proiect de acord / Draft Agreement		25.04.21		AC3807BC	

21 Data / Datum
25.04.21

22 Data / Datum

23 Referință / Referenz
AC3807BC

24 Proiect de acord / Draft Agreement
Skizze der Vereinbarung

19 Proiect de acord / Draft Agreement

20 Cu excepția / Ausnahme

21 Data / Datum

22 Data / Datum

23 Referință / Referenz

24 Proiect de acord / Draft Agreement

13 Instrucțiuni / Anweisungen des Absenders

14 Proiect de acord / Skizze der Vereinbarung

19 Proiect de acord / Skizze der Vereinbarung

20 Cu excepția / Ausnahme

21 Data / Datum

22 Data / Datum

23 Referință / Referenz

24 Proiect de acord / Skizze der Vereinbarung

FOREIGN SALES CONTRACT # 7	ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ № 7
19 April 2021 Kyiv, Ukraine	19 квітня 2021 р. Київ, Україна
<p>SANDORA LTD, a legal entity registered under the laws of Ukraine, represented by general manager Tomalak Marec Gdegosh acting on grounds of duly executed Power of Attorney, hereinafter referred to as Seller, on one side, and LIMITED LIABILITY COMPANY "Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k" a legal entity registered under the laws of Poland, represented by Director Michal Bartkowiak, acting on the grounds of Charter, hereinafter referred to as Buyer, on the other side, have concluded this Contract on the following:</p>	<p>ТОВ «САНДОРА», юридична особа, зареєстрована за законодавством України, в особі генерального директора Томалак Марек Гдегош який діє на підставі довіреності, в подальшому "ПРОДАВЕЦЬ", з однієї сторони, та Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k., юридична особа, зареєстрована за законодавством Польщі, в особі Директора Michal Bartkowiak, який діє на підставі Статуту, в подальшому "ПОКУПЕЦЬ", з другої сторони, уклали цей Зовнішньоторгівельний договір купівлі-продажу (далі – Договір) про наступне:</p>
1. Subject of Contract	1. Предмет договору
1.1. Seller shall sell and Buyer shall buy the Seller's goods (hereafter referred to as the "GOODS") the full list of which will be set forth in Annexes, which are an integral part of the Contract.	1.1. ПРОДАВЕЦЬ продає, а ПОКУПЕЦЬ купує продукцію продавця (далі – ТОВАРИ) повний перелік якої зазначається Сторонами в Додатках (Специфікаціях), які є невід'ємною частиною Договору.
1.2. The Buyer purchases the GOODS exclusively for distribution on the territory of the Ukraine. The GOODS shall not be re-exported.	1.2. ПОКУПЕЦЬ купує ТОВАРИ виключно для реалізації на території України. ПОКУПЕЦЬ зобов'язується не реекспортувати ТОВАРИ, які були придбані у рамках даного договору.
2. Terms of Delivery and Notification	2. Строк поставки та повідомлення про відвантаження
2.1. The GOODS shall be delivered on terms Incoterms 2010. Delivery basis shall be specified by Parties in relevant Annex.	2.1. ТОВАРИ постачаються на умовах ІНКОТЕРМС 2010. Базис поставки визначається Сторонами у відповідному Додатку.
2.2. The terms of GOODS' delivery shall be constituted in Annexes of the Contract. In case the Seller anticipates that he will not be able to deliver the GOODS within terms, stipulated in Annexes, he shall forthwith notify the Buyer thereof in writing, stating the reason, and the expected time of delivery.	2.2. Строк поставки ТОВАРИВ визначається Сторонами в Додатках до Договору. В тому випадку, коли ПРОДАВЕЦЬ передбачає, що він не буде в змозі поставити товар у погоджений термін, який зазначений у Додатках до даного Договору, він повинен негайно у письмовій формі повідомити про це ПОКУПЦЯ з назвою причини та очікуваного терміну постачання.
2.3. Partial delivery is conducted on the basis of a written request by Buyer to Seller. The Buyer is responsible for the delivery of the GOODS into the customs territory of Ukraine.	2.3. ПРОДАВЕЦЬ постачає ТОВАРИ окремими партіями згідно письмового запиту ПОКУПЦЯ. Ввезення ТОВАРИВ на митну територію України здійснюється ПОКУПЦЕМ.
2.4. The Seller should inform the Buyer about the ready-date of the GOODS by fax or e-mail 5 days before the shipment.	2.4. ПРОДАВЕЦЬ зобов'язаний проінформувати ПОКУПЦЯ про готовність товару до відправлення за допомогою факсимільного зв'язку або електронної пошти за 5 днів до відвантаження кожної окремої партії ТОВАРИВ.
2.5. If payment under previous contracts with Buyer is still unsettled at the date of the anticipated shipment of the GOODS, Seller reserves herewith the right to delay the delivery of GOODS until full payment of the outstanding amounts is made.	2.5. Якщо на дату відвантаження ТОВАРИВ ПОКУПЕЦЬ ще не повністю виконав свої зобов'язання по оплаті усіх попередніх договорів, які були укладені з ПРОДАВЦЕМ, то ПРОДАВЕЦЬ залишає за собою право відкласти дату постачання ТОВАРИВ до повної оплати ПОКУПЦЕМ боргу у повному розмірі.
2.6. The Buyer shall be responsible for the payment of all taxes and fees in Buyer's country.	2.6. Всі кошти та податки в країні ПОКУПЦЯ сплачує ПОКУПЕЦЬ.
2.7. Buyer shall comply with all governmental laws and regulations applicable to the importation and storage of the GOODS.	2.7. ПОКУПЕЦЬ зобов'язується виконувати всі нормативно-правові акти, які регулюють імпорту та складування ТОВАРИВ.
3. Price and terms of payment	3. Ціна та умови платежів
3.1. Payment shall be made in US dollars (USD). Total amount of this Contract consists of all invoices and specifications total amounts. Quantity and price are set forth in Annexes for each separate shipment.	3.1. Плата здійснюється в доларах США (USD). Загальна ціна Договору складається із загальних сум всіх інвойсів та Додатків (Специфікацій). Кількість товару та його вартість погоджуються Сторонами у Додатках на кожну окрему партію ТОВАРИВ.
3.2. If other payment terms of each separate shipment are	3.2. Якщо інші умови оплати кожної окремої партії ТОВАРИВ

not agreed by Sides in Annexes (Specification), payment shall be arranged by Seller (by one payment or by several payments) before the GOODS crosses border of country.	Сторонами не погоджено у відповідному Додатку (Специфікації), оплата ТОВАРУ здійснюється ПОКУПЦЕМ (одним платежем або декількома) до моменту перетину відповідною партією ТОВАРІВ державного кордону країни.
3.3. Payment shall be made by bank transfer to the following Sellers' bank account: <u>Seller's Bank details:</u> Beneficiary name: Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k. Beneficiary address: ul. Krzemowa 3, Zlotniki Bank name: Bank Handlowy Bank address: ul. Senatorska 16, Warszawa 00-923 Account number: PL69103015080000000800670098 SWIFT BIC: CITIPLPXXXX	3.3. Оплата здійснюється за допомогою прямого банківського перерахування на наступний банківський рахунок ПРОДАВЦЯ: <u>Банківські реквізити ПРОДАВЦЯ:</u> Отримувач: Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k. Адреса отримувача: ul. Krzemowa 3, Zlotniki Банк отримувача: Bank Handlowy Адреса банку: ul. Senatorska 16, Warszawa 00-923 Номер рахунку: PL69103015080000000800670098 SWIFT BIC: CITIPLPXXXX
3.5. The payment date shall be the date on which the full purchase price is credited to Seller's bank account.	3.5. Датою оплати вважається дата надходження коштів у повному обсязі на банківський рахунок ПРОДАВЦЯ.
3.6 The GOODS shall remain the property of the Seller until paid for in full by BUYER. 3.7. Through payment effected in accordance with the GOODS the Buyer does not acquire any interest in the equipment and tools itself which – without prejudice to possible industrial property rights of the Buyer - remains the property of the Seller.	3.6. ТОВАРИ залишаються власністю ПРОДАВЦЯ до моменту їх повної оплати ПОКУПЦЕМ. 3.7. В наслідок проведеної оплати ТОВАРІВ ПОКУПЕЦЬ не має права претендувати на обладнання та інструментальні засоби, які без обмеження можливого права на промислову власність залишаються власністю ПРОДАВЦЯ.
3.8. The price includes: - commissions and brokerage fees; - the cost of the boxes of containers (containers), which packaged goods, and/or other packaging that for customs purposes are considered a single entity with the relevant goods; - the cost of packaging and/or the cost of packaging materials and labor associated with packing; - the cost of raw materials, parts, semi-finished GOODS, components, etc. that became part of the supplied goods; - the cost of tools, dies, patterns, and similar items used in the production process of the supplied goods;	3.8. Вартість ТОВАРУ включає: - комісійну та брокерську винагороду; - вартість ящиків тари (контейнерів), в яку запаковано ТОВАР, та/або іншої упаковки, яка для митних цілей вважається єдиним цілим з відповідними ТОВАРАМИ; - вартість пакування та/або вартість упаковочних матеріалів та робіт, пов'язаних з пакуванням; - вартість сировини, матеріалів, деталей, полуфабрикатів, комплектуючих виробів тощо, які увійшли до складу поставлених ТОВАРІВ; - вартість інструментів, штамтів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва
- the cost of materials consumed in the production process of supplied goods (lubricants, fuel, etc); - the cost of engineering and experimental-design works, design, decorations, sketches and drawings made outside Ukraine and required directly for production of the supplied goods; - the cost of transporting the goods to the port or other place of departure to the customs territory of Ukraine; - the costs of loading, unloading and handling of goods, associated with their transportation to the port or other place of departure to the customs the territory of Ukraine.	поставлених ТОВАРІВ; - вартість матеріалів, використаних у процесі виробництва поставлених товарів (мастильні матеріали, паливо і т.д.); - вартість інженерних і дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, зроблених за межами України та безпосередньо необхідних для виробництва ТОВАРІВ; - витрати на транспортування ТОВАРІВ до порта чи іншого місця відправки на митну територію України; - витрати на завантаження, розвантаження та обробки поставлених ТОВАРІВ, що пов'язані з їх транспортуванням до порта чи іншого місця відправки на митну територію України.
3.9. Royalties and other license fees under this contract is not provided	3.9. Роялті та інші ліцензійні платежі за цим Договором не передбачені.
3.10. The parties may provide for other terms of delivery in accordance with the "Incoterms 2010", which are stipulated in the Appendix for each separate shipment.	3.10. Сторони можуть передбачити інші умови поставки у відповідності до "Інкотермс 2010", які погоджуються у Додатках (Специфікаціях) на кожен окрему партію ТОВАРІВ.
4. Insurance	4. Страхування
4.1. The goods under this Contract is not insured.	4.1. ТОВАР згідно цього Договору страхуванню не підлягає.
5. Packing	5. Пакування
5.1. The Seller shall pack the GOODS as ordered by the Buyer. As a consequence the Buyer takes over full responsibility for the protection of the GOODS against rumping, dampness and other damages which might occur during the transportation and/or at the Buyer's stocking and production.	5.1. ПРОДАВЕЦЬ зобов'язаний упакувати ТОВАРИ згідно з вимогами ПОКУПЦЯ. Тому ПОКУПЕЦЬ несе повну відповідальність за попередження зім'ягості, сирості та інших ушкоджень ТОВАРУ, які можуть виникнути під час транспортування та/або на складі і виробництві ПОКУПЦЯ.

<p>5.2 The Seller should provide the following shipping documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Invoice: 7 originals; - Packing list: 7 originals; - Relevant GOODS shipping document due to delivery basis: 3 originals or electronic originals - Annex or Specification for each separate shipment of GOODS. 	<p>5.2. На вимогу ПОКУПЦЯ ПРОДАВЕЦЬ надає наступні вантажні документи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рахунок-фактура: 7 оригіналів; - Пакувальний лист: 7 оригіналів; - Товарно-транспортний документ, який відповідає базису поставки: 3 оригінала або відповідні оригінали в електронному вигляді; - Додаток або Специфікація на кожну окрему партію ТОВАРИВ.
<u>6. Warranty, Claims and Acceptance</u>	<u>6. Гарантії, реклаमाції, приймання товару</u>
<p>6.1. The Seller warrants that the quality of the GOODS on the date of delivery conforms to the drawings and technical specifications attached to this contract.</p>	<p>6.1. ПРОДАВЕЦЬ гарантує, що якість ТОВАРУ на день відвантаження відповідає кресленням та технічним специфікаціям, доданим до цього Договору.</p>
<p>6.2. Any claims for damages, defects or shortage in any quantity of GOODS must be made within 5 days from the date of delivery to the Seller, concerning a quality must be made within 30 calendar days from the date of delivery goods.</p>	<p>6.2. Всі претензії стосовно кількості відвантажених ТОВАРИВ повинні бути надані ПРОДАВЦЮ протягом 5 робочих днів з дати доставки ТОВАРУ, а стосовно якості – 30 календарних днів з дати доставки ТОВАРУ.</p>
<p>6.3. Claim must be made in writing and must specify the batch number and quantity of the GOODS in respect of which they are made. Claim must be specified and be submitted with all evidence available, including the survey report drawn up by surveyors, authorized to issue such reports in Ukraine.</p>	<p>6.3. Претензія повинна бути пред'явлена у письмовій формі. Претензія повинна включати посилання на номер партії та кількість ТОВАРИВ, стосовно яких вона заявлена. Претензія повинна бути докладно викладена. До претензії додаються всі існуючі докази, включно експертний висновок, який повинен бути виданий експертами, уповноваженими надавати такі висновки в Україні.</p>
<p>6.4. In case the GOODS shipped are not in conformity with the contract, the Seller should at his own discretion repair or replace them and make additional shipment on DDP (Incoterms 2010) terms to the Buyer's address agreed at s. 5.3. herein at his expense within 12 weeks after receipt of the notification of defect.</p>	<p>6.4. У випадку постачання ТОВАРУ, що не відповідає цьому договору, ПРОДАВЕЦЬ зобов'язаний на власний розсуд та за власний кошт провести ремонт або заміну ТОВАРУ та додаткову поставку ТОВАРУ на умовах DDP (Incoterms 2010) за адресою ПРОДАВЦЯ протягом 12 тижнів з моменту отримання повідомлення про неналежну якість від ПОКУПЦЯ як визначено п. 5.3. цього договору.</p>
<p>6.5. The Buyer has a right at unilateral procedure to decrease the amount of final payment for the GOODS on the amount of fine counted for the delay of the GOODS</p>	<p>6.5. ПОКУПЕЦЬ має право в односторонньому порядку зменшити розмір остаточної оплати за Товар на суму штрафних санкцій, нарахованих за прострочення поставки</p>
<p>delivery and for the delivery of the defective GOODS including for the GOODS that are contrary to the terms of the Contract</p>	<p>Товару та за поставку неякісного Товару, в тому числі Товару, що не відповідає умовам Договору.</p>
<p>6.6. Sellers' liability for any claims from Buyer shall be limited to the purchase price of the GOODS with respect to which such claims are made, or, at the Seller's choice, replacement of such GOODS for claim's elimination.</p>	<p>6.6. Відповідальність ПРОДАВЦЯ стосовно заявлених ПОКУПЦЕМ претензій обмежена або договірною ціною тих ТОВАРИВ, стосовно яких заявлені претензії або, на вибір ПРОДАВЦЯ, заміною таких відвантажених ТОВАРИВ для усунення претензій.</p>
<p>In no event, except agreed herein shall Seller be liable to Buyer for any loss of profit, special, indirect, incidental or consequential damages.</p>	<p>ПРОДАВЕЦЬ ні при яких обставинах, крім погодженого цим договором не несе відповідальності ні за які прямі або непрямі збитки, що виникли у ПОКУПЦЯ, за включенням упущеної вигоди ПОКУПЦЯ, а також моральний збиток.</p>
<u>7. Delay in Performance</u>	<u>7. Затримання виконання</u>
<p>7.1. For violence of delivery terms, the Seller should pay a penalty to the amount of 5% (five percent) from the cost of the GOODS specified in the Annex per calendar day of delay of the GOODS.</p>	<p>7.1. За порушення строків поставки ПРОДАВЕЦЬ сплачує пеню у розмірі 5% (п'ять відсотків) від вартості Товару зазначеної у відповідному Додатку за кожний календарний день прострочення постачання Товару.</p>
<p>7.2. In the case of delay of delivery terms for more than 10 (ten) calendar days the Seller pays additionally fine of amount of 10% (ten percent) from the cost of the GOODS specified in the Annex.</p>	<p>7.2. У випадку прострочення строків поставки Товару більше ніж на 10 (десять) календарних днів ПРОДАВЕЦЬ додатково сплачує штраф у розмірі 10% (десяти відсотків) від вартості Товару, зазначеної у відповідному Додатку.</p>
<p>7.3. Should the delay in delivery or payment exceed 60 (sixty) working days from the delivery or payment date the Buyer is entitled to cancel the Contract. In this case the Seller shall repay all advance paid amounts according to this Contract not later next business day of this Contract</p>	<p>7.3. Якщо затримка оплати або постачання перевищує 60 (шістдесят) робочих днів, це може бути причиною розірвання договору ПОКУПЦЕМ. В такому випадку ПРОДАВЕЦЬ повертає всі сплачені авансом суми за цим договором не пізніше наступного робочого дня дати</p>

<p>cancellation.</p> <p>7.4. In the event that the GOODS are delivered under the terms of postpayment (wholly or partly), the Buyer has a right in one sided lien of fine sanctions under Items 7.1. and 7.2. of the Contract while executing the final payment with the Seller. If the Buyer exercises the right under this Item, the whole price of such GOODS does not change.</p>	<p>розірвання цього договору.</p> <p>7.4. У разі, якщо за поставку Товару передбачена постоплата (повністю або часткова), ПОКУПЕЦЬ має право в односторонньому порядку утримати розмір штрафних санкцій, передбачених п. 7.1. та 7.2. Договору під час здійснення остаточного розрахунку з ПРОДАВЦЕМ. При застосуванні ПОКУПЦЕМ умов цього пункту, вартість Товару не змінюється.</p>
<u>8. Force-Majeure</u>	<u>8. Форс-мажорні обставини</u>
<p>8.1. In case of force-majeure circumstances preventing partial or entire fulfillment of the obligations by one of the parties (earthquakes, floods, other natural catastrophes, wars, embargo, etc.), the performance of the Contract will be postponed accordingly.</p>	<p>8.1. В разі настання нездоланих обставин, які перешкоджають повному або частковому виконанню однієї з сторін своїх обов'язків (землетрус, повінь, інші природні катастрофи, війни, ембарго та ін.), строки виконання взаємних обов'язків по цьому договору відкладаються відповідно часу дії таких обставин.</p>
<p>8.2. If the circumstances occur longer than 6 months, the Contract may be terminated with immediate effect by either party giving written notice to the other party from the date of such notice receipt. If the Contract is terminated accordingly, neither party shall be deemed to be in breach of this Contract. Any Prepayment made shall be reimbursed without any deductions.</p>	<p>8.2. Якщо такі обставини будуть тривати більше ніж 6 місяців, кожна із сторін має право у односторонньому порядку розірвати цей договір, письмово попередивши про це іншу сторону. Таке одностороннє розірвання договору набуває чинності негайно з дати отримання такого повідомлення. При такому розірванні цього договору жодна з сторін не вважається порушником умов даного цього договору. Будь-яка передплата повинна бути повернена без будь-яких відрахувань.</p>
<p>8.3. A party hereto faced with a force-majeure situation will immediately inform the other Party with an approximate evaluation of the term of the force-majeure situation.</p>	<p>8.3. Сторона, яка підпала під такі обставини, повинна невідкладно оповістити про це іншу сторону та надати орієнтовну оцінку тривалості форс-мажорних обставин.</p>
<u>9. Dispute Resolution and Applicable Law</u>	<u>9. Вирішення суперечок та застосовне право</u>
<p>9.1. Any differences or dispute arising from this Contract shall be settled by an amicable effort on the part of the parties to this Contract.</p>	<p>9.1. Сторони зобов'язуються вирішувати всі конфлікти та правові суперечки, які виникають з цього договору або в зв'язку з ним, спільними дружніми намаганнями.</p>
<p>9.2. All disputes and differences arising between the Parties under this Agreement shall be settled by the Parties through negotiations and, if it is impossible to resolve the dispute through negotiations, all issues and differences on which no agreement was reached, resolved in court in accordance with the current legislation of Ukraine.</p>	<p>9.2. Усі суперечки й розбіжності, що виникають між Сторонами за даним Договором, вирішуються Сторонами шляхом переговорів, а у випадку неможливості вирішення суперечок шляхом переговорів, усі питання та розбіжності, по яких не було досягнуто домовленості, вирішуються в судовому порядку відповідно до діючого законодавства</p>
<p>9.3. The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods shall not be applicable (dated 11th April 1980).</p>	<p>Україні.</p> <p>9.3. До цього договору не застосовується Міжнародна конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів» від 11 квітня 1980 (Віденська конвенція «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів»).</p>
<u>10. Other Terms and Conditions</u>	<u>10. Інші умови</u>
<p>10.1. This Contract shall take effect from the date of its signing by the authorized representatives of the Parties and is valid until December 31, 2021 inclusive.</p> <p>This Contract supersedes all prior oral and written agreements or understandings between the Parties with respect to the subject matter and terms and conditions hereof.</p>	<p>10.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін і діє до 31 грудня 2021 року включно.</p> <p>Цей Договір заміняє собою всі попередні усні або письмові домовленості між Сторонами стосовно предмету та інших умов цього договору.</p>
<p>10.2 Fax copies have the equal legal force with the originals only before giving by both sides signed originals of the present Contract to each other.</p>	<p>10.2. До надання сторонами одна одній підписаних оригіналів Договорів факсимільні копії або копії, що надіслані електронною поштою, мають силу оригіналу.</p>
<p>10.3. This Contract is made and signed in two originals both in Ukrainian and in English. The English language shall prevail.</p>	<p>10.3. Цей договір складено та підписано в двох примірниках українською та англійською мовами, по одному примірнику для кожної з сторін. Пріоритет має текст англійською мовою.</p>
<p>10.4. Without the written consent of Seller, Buyer shall not be entitled to assign this Contract or any of its obligation to a third party.</p>	<p>10.4. ПОКУПЕЦЬ не має права уступити всі або частину прав та обов'язків у зв'язку з цим договором третім особам без письмової згоди ПРОДАВЦЯ.</p>

However, Seller is entitled to assign its rights under this Contract to a third party at its sole discretion without the securing the consent of Buyer.	Однак ПРОДАВЕЦЬ має право уступити права та обов'язки у зв'язку з даним договором третім особам на власний розсуд без згоди ПОКУПЦЯ.
10.5. All changes and amendments to the present Contract may be made only in writing, and are valid only upon signing by both Parties.	10.5. Всі зміни та доповнення до цього договору можуть бути зроблені лише в письмовій формі і є чинними лише після їх підписання обома сторонами.
10.6. All notices under this Contract shall be given by telex, telefax or registered letter to the other party.	10.6. Всі повідомлення у зв'язку з даним договором повинні надсилатися іншій стороні по телефаксу, телексу або кур'єрською поштою за адресою, вказаною нижче.
10.7 Facsimile copies as well as copies of signed and sent by e-mail, have legal force of the originals.	10.7. Копії документів, що підписані та передані за допомогою факсимільного зв'язку або електронної пошти, мають юридичну силу оригіналів.
10.8. This contract shall become binding upon both parties' signature to this Contract.	10.8. Цей договір набуває чинності з моменту його підписання обома сторонами.
<p>SELLER: LIMITED LIABILITY COMPANY «SANDORA» Address: Ukraine, 57262, Mykolaiv region, Vitovski district, village Mykolaivske 22 43 00 08 №: 396624026516 MFO: 320984 IBAN: UA883209840000026006210352915 в PROKREDIT BANK, Kyiv, Ukraine.</p> <p>BUYER: LIMITED LIABILITY COMPANY " Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k."</p>	<p>SELLER: ТОВ «САНДОРА» Адреса: Україна, 57262, Миколаївська обл., Вітовський р-н., с. Миколаївське ЄДРПОУ: 22 43 00 08 Інд. Пол. №: 396624026516 МФО: 320984 IBAN: UA883209840000026006210352915 в АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК», м. Київ, Україна</p> <p>ПОКУПЕЦЬ: Axpol Trading sp. z. o. o. sp. k.</p>
10. Signatures	10. Підписи
<p>Seller: Продавець:</p> <p>Томалак Марек Гдєлєж</p>	<p>Buyer: Покупець:</p> <p>Michal Bartkowiak Michal Bartkowiak sp. z o.o. sp. k. 62-002 Suchy Las, ul. Krzemowa 3, Zlotnik Michal Bartkowiak 9 88 00, fax 61 659 88 01</p>

ДОГОВІР ДОРУЧЕННЯ № 4207
на надання брокерських послуг та декларування товарів

«27» січня 2021р.

м. Київ

Фізична особа-підприємець, іменована у подальшому «Митний брокер», в особі ~~Філіпівської Анастасії Сергіївни~~, діючого на підставі Свідоцтва, та ліцензії Державної митної служби України №АВ491678, з однієї сторони, та **ТОВ «САНДОРА»**, іменоване у подальшому «Замовник», в особі генерального директора ~~Томаша Марка Степановича~~, діючого на підставі Статуту, з другої сторони, уклали цей Договір про наступне:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Згідно з цим Договором Митний брокер від імені, за дорученням, та за рахунок Замовника, керуючись законодавством України, надає послуги, пов'язані з декларуванням товарів, які належать Замовнику та переміщуються через митний кордон України (далі – Товари), та надає митно-брокерські та консультаційні послуги у сфері митного законодавства.

2. ОБОВ'ЯЗКИ ЗАМОВНИКА

2.1. Надає Митному брокеру справжні, достовірні документи на переміщення через митний кордон України Товарів, а також повідомляє інформацію та відомості, які необхідні для митного контролю і митного оформлення та не зазначені у товаросупровідній документації.

2.2. До переліку необхідних документів входять: зовнішньоекономічний договір, товаротранспортний документ, який підтверджує належність Замовнику Товарів, рахунок-фактура, специфікація, пакувальний лист чи інший документ, який характеризує Товари з обов'язковим зазначенням коду товару згідно з УКТ ЗЕД, Картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами.

Рахунок-фактура, специфікація, пакувальний лист та інші необхідні документи, на вимогу Митного брокера, повинні бути перекладені на українську мову.

Перелік інших необхідних документів визначається сторонами при підготовці Товарів до митного оформлення.

2.3. Своєчасно сплачує вартість виконаних Митним брокером робіт (послуг) у розмірі та строки, передбачені цим Договором, а також завчасно до початку митного оформлення Товарів сплачує митні податки та збори на відповідний рахунок митниці. Надає документи, які підтверджують оплату вказаних платежів, Митному брокеру.

2.4. Відшкодовує Митному брокеру понесені ним витрати, які складають сплачені Митним брокером по вказівці Замовника митні збори при митному оформленні Товарів.

2.5. Приймає на себе обов'язки відносно умов та обмежень з використання, розпорядження Товарами до закінчення митного оформлення, відповідно до вимог митного законодавства.

2.6. Терміново повідомляє будь-яким способом Митного брокера про будь-які нові данні та відомості, пов'язані з митним оформленням Товарів.

2.7. Відшкодовує додаткові витрати, які виникли під час виконання цього Договору, у тому числі у разі невідповідності відомостей щодо Товарів, зазначених у наданих Замовником документах, фактичним, реальним відомостям.

2.8. На вимогу Митного брокера надає йому довіреність на право митного оформлення вантажів Замовника і здійснення платежів.

2.9. На вимогу Митного брокера надає в його розпорядження переклади українською мовою документів, необхідних для митного оформлення.

2.10. Забезпечує виконання Митним брокером обов'язку на вимогу посадових осіб митного органу пред'являти Товари або в місці їх знаходження (супроводжуючи при необхідності посадових осіб митного органу до місця знаходження), або в місці, вказаному посадовими особами митного органу (переміщуючи при необхідності Товари і транспортні засоби у вказане місце).

2.11. Не допускає одночасного доручення іншому митному брокеру (представнику) виконувати операції по митному оформленню і митному контролю Товарів, доручені Митному брокеру, у відповідність з цим Договором, окрім як за узгодженням з Митним брокером.

3. ПРАВА ЗАМОВНИКА

3.1. Знайомитися в місці знаходження Митного брокера з достовірними відомостями про влючення останнього до Реєстру митних брокерів, інформацією про основні умови проведення митних операцій з Товарами і транспортними засобами.

3.2. Бути присутнім при митному оформленні Товарів.

3.3. Звертатися за роз'ясненням вимог митного органу і митних правил України, знайомитися з результатами проведеного митним органом України дослідження (експертизи) узятих проб і зразків Товарів.

4. ОБОВ'ЯЗКИ МИТНОГО БРОКЕРА

4.1. Надає брокерські послуги Замовнику та забезпечує декларування Товарів митному органу.

4.2. Надає митному органу митні документи, які необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення Товарів, у тому числі митні декларації форм.

4.3. Пред'являє Товари митному органу.

4.4. На вимогу митного органу має бути присутнім при митному оформленні Товарів та сприяє працівникам митного органу під час митного оформлення.

4.5. При зверненні Замовника надає консультації щодо вимог митного законодавства відносно Товарів.

4.6. Строки та умови виконання робіт Митним брокером обумовлюються Сторонами при необхідності додатково.

4.7. У разі необхідності після отримання вказівки Замовника сплачує за рахунок Замовника необхідні митні податки та збори при митному оформленні Товарів.

4.8. За дорученням Замовника, або на вимогу митного органу здійснює відбір проб і зразків, передає відібрані проби і зразки для проведення досліджень (експертиз), необхідних для забезпечення достовірного декларування Товарів.

5. ПРАВА МИТНОГО БРОКЕРА

5.1. До подачі декларації до митного органу сповістити Замовника, про відмову в прийомі документів і припинити виконання умов цього Договору в разі надання Замовником неповних даних про властивості, вагу, кількість, ціну Товару, виробника, країну походження і інших важливих відомостей, що мають значення для здійснення правильних дій з митного оформлення, до усунення вказаних недоліків.

5.2. При виявленні факту здійснення Замовником протиправних дій негайно припинити виконання будь-яких операцій і надання послуг, передбачених цим Договором.

5.3. Діяти на свій розсуд, але на користь Замовника, у випадку, якщо їм не надана повністю або частково документація або відомості, необхідні для митного оформлення Товарів відповідно до законодавства України.

6. ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ

6.1. Замовник сплачує вартість узгоджених з Митним брокером робіт та послуг до початку митного оформлення Товарів шляхом перерахувань відповідно наданих рахунків.

6.2. Замовник відшкодовує всі банківські витрати, пов'язані з виконанням платежів при оплаті рахунків Митного брокера.

6.3. Митний брокер є платником єдиного податку третьої групи, який не є платником податку на додану вартість.

6.4. Оплата додаткових робіт та послуг, виконаних Митним брокером та не обумовлених цим Договором, регулюється Сторонами окремо.

6.5. Послуга Митного брокера за даним Договором вважається виконаною з моменту підписання Замовником акту про виконання робіт (далі - Акт). Замовник підписує Акт протягом 3 (трьох) робочих днів після його отримання або надає заперечення у письмовій формі. Після закінчення зазначеного терміну Акт вважається затвердженим за умовчанням.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

7.1. Кожна із Сторін виконує свої обов'язки належним чином, з наданням одна іншій належного сприяння.

7.2. Сторони звільняються від відповідальності за часткове чи повне невиконання обов'язків, якщо таке невиконання спричинене настанням для однієї із Сторін умов непереборної сили.

7.3. Відповідальність Митного брокера за збитки, які поніс Замовник під час митного

оформлення, не перевищує розміру винагороди Митного брокера.

7.4. Митний брокер не несе відповідальності за збитки, понесені Замовником до чи після митного оформлення Товарів, зокрема у разі виявлення після митного оформлення митними органами недобору митних податків та зборів, а також у разі ненадання Замовником у повному обсязі документів та відомостей, необхідних для митного оформлення.

7.5. Митний брокер не несе відповідальності за дії чи бездіяльність Замовника, які порушують вимоги законодавчих та нормативно-правових актів України до, під час чи після митного оформлення.

7.6. Замовник несе відповідальність за справжність і достовірність документів та інформації, необхідної для митного контролю і митного оформлення.

7.7. За несвоєчасну оплату виконаних робіт, на вимогу Митного брокера, Замовник сплачує Митному брокеру штраф у розмірі 0,1% від суми неоплачених рахунків за кожний день прострочення платежу.

7.8. У випадку несвоєчасної сплати за рахунками Митного брокера, Замовник надає Митному брокеру право утримувати Товар, який знаходиться у розпорядженні Митного брокера, до моменту погашення заборгованості по сплаті рахунку Митного брокера.

7.9. При пред'явленні митними органами Митному брокеру вимог про оплату штрафних санкцій за порушення митних правил або додаткових сум митних платежів і пені або інші платежі, які виникли в результаті подання Митним брокером наліцям Замовником недостовірних і (або) неповних відомостей, Замовник зобов'язаний перерахувати на розрахунковий рахунок Митного брокера відповідні суми протягом 1 (одного) банківського дня після отримання від Митного брокера повідомлення про пред'явлення вимог про сплату штрафів або митних платежів з наданням відповідних документів.

7.10. Замовник несе повну відповідальність за несплату митних і інших обов'язкових платежів, допущених не з вини Митного брокера.

7.11. Митний брокер не несе відповідальності за допущене недотримання умов обраного Замовником митного режиму з моменту оформлення Товарів відповідно до даного митного режиму.

7.12. Митний брокер не несе відповідальності за виявлені митними органами випадки здійснення Замовником контрабанди і інших злочинів у сфері митної справи, а також порушення митних правил, у тому числі при перевірці його фінансово-господарської діяльності, і повідомлення ним свідомо помилкових відомостей при оформленні митних або інших документів.

8. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

8.1. Сторони зобов'язуються у ході виконання цього Договору дотримуватися конфіденційності по відношенню даних, які надляють кожній із них у зв'язку з дійсним Договором, не відкривати та не розголошувати інформацію цього Договору третій стороні, за виключенням загальнодоступних відомостей.

9. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ОБМЕЖУЮТЬ ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Ні одна із Сторін не буде розуміти відповідальною за невиконання своїх обов'язків по цьому Договору у тій мірі, в якій виконання таких обов'язків затримується чи порушується обставинами форс-мажору.

9.2. Під форс-мажорними обставинами розуміють стихійні лиха, війну та воєнні дії будь-якого характеру, блокади, ембарго, епідемії чи інші обставини надзвичайного характеру, які сторони не могли передбачити у ході виконання цього Договору.

9.3. Сторона, у якій виникли форс-мажорні обставини, має право перенести строки виконання обов'язків цього Договору на період, упродовж якого вони будуть діяти, з обов'язковим повідомленням про це іншій Стороні в найкоротші строки та відновленням своїх обов'язків після завершення дії форс-мажорних обставин.

10. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ, РОЗБІЖНОСТЕЙ ТА ПРЕТЕНЗІЙ

10.1. Всі спори, розбіжності та претензії, які можуть виникнути між Сторонами при виконанні Договору, та які не вирішені Сторонами шляхом переговорів, повинні бути пред'явлені та розглянуті у встановленому починим законодавством порядку.

11. ДОДАТКОВІ УМОВИ

11.1. Час дії цього Договору встановлюється з дати підписання обома Сторонами до 31.12.2021р. Договір автоматично продовжується на кожний наступний календарний рік, без підписання додаткової угоди про пролонгацію даного Договору, якщо ні одна із Сторін за один місяць до закінчення дії Договору не надішле письмове повідомлення другій Стороні про його розірвання.

Сторони повинні виконати свої обов'язки повністю, в тому числі по сплаті штрафних санкцій та інших платежів, незалежно від наміру розірвати цей Договір.

11.2. Митний брокер має право відмовити Замовнику в наданні послуг з декларування Товарів у разі, якщо Митний брокер має достатні підстави вважати, що надані Замовником документи містять завідомо неправдиві відомості чи якщо дії або бездіяльність Замовника по наданню Товарів і документів носять протиправний характер чи будуть суперечити встановленому порядку митного оформлення, а також, якщо Замовник не надасть у повному обсязі необхідні для митного оформлення документи.

11.3. Всі зміни, доповнення та додатки до чинного Договору є його невід'ємною частиною та дійсні тільки в тому випадку, якщо вони виконані у письмовій формі та підписані уповноваженими на те особами обох Сторін.

11.4. Все інше, що не передбачено чинним Договором, регулюється законодавством України та відповідними нормативними документами.

11.5. Договір складено у двох екземплярах українською мовою, які мають однакову силу, по одному для кожної із Сторін.

11.6. Договір, підписаний Сторонами та будь-які документи (рахунки, доповнення, Акти тощо), що мають до нього відношення, передані/отримані за допомогою факсимільного та/або електронного зв'язку, мають юридичну силу.

12. ЮРИДИЧНА АДРЕСА ТА БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Митний брокер:

Фізична особа-підприємець **Фігурська Анастасія Сергіївна**

Україна, 00253, м. Київ, вул. Червоногонтарська 13
Розрахунковий рахунок №26003001088798
У АТ «Ощадбанк», м. Київ

МФО: 300670
Код ДРФО: 2683916992
Свідоцтво платника єдиного податку від
14.05.2012р. Серія А №007175

Тел. +380968722187
galaktika258@gmail.com.

А.С. Фігурська

ТОВ «САНДОРА»

Адреса: Україна, 57262, Миколаївська обл.,
Бітовський р-н., с. Миколаївське
ЄДРПОУ: 22 43 00 08
Інд. Пол. №: 386624026516
МФО: 320984
IBAN: UA883209840000026006210352915
в АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК», м. Київ, Україна

Томалак Марек Габриєл

ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ТОМАТНОГО СОКУ

БОНДАРЕНКО А., 1 курс ФТМ КНТЕУ,
спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,
спеціалізація «Митна справа»

У статті проаналізовано стан та перспективи розвитку ринку томатного соку в Україні та світі. Визначено критерії, методи та засоби ідентифікації томатного соку для митних цілей. Проаналізовано результати ідентифікаційної експертизи зразків томатного соку, що експортується з України. Проаналізовано класифікацію томатного соку згідно з УКТЗЕД.

The article analyzes the state and prospects of development of the tomato juice market in Ukraine and the world. There are defined the criteria, methods and means of identification of tomato juice for customs purposes. The results of identification examination of samples of tomato juice exported from Ukraine are analyzed. It is analyzed the classification of tomato juice according to Ukrainian Classification of Goods of Foreign Economic Activity.

Томатний сік вже кілька століть вважається одним з важливих продуктів раціону людей, які проживають у багатьох країнах світу. Це пояснюється його унікальним вітамінним складом і корисними властивостями для організму людини. Особливу роль продукт з помідорів грає в дієтичному харчуванні через низьку калорійність і високу харчову цінність.

Томатний сік є найбільш популярним з овочевих соків. Його готують з соковитих і стиглих помідорів, тому він корисний практично так само, як і свіжі томати. Томатний сік – один з найулюбленіших напоїв українців, по своєму вітамінному складу значно перевищує цитрусові плоди [1]. Корисні властивості томатного соку зумовлені багатим вітамінно-мінеральним складом. Сік помідорів містить вітаміни А, В, С, Е, РР, мінеральні речовини: калій, кальцій, магній, хлор, фосфор, залізо, сірку, цинк, селен, йод, кобальт, хром, марганець, молібден, нікель, рубідій, фтор, бор, йод, мідь. Якість томатного соку залежить від сорту томатів [2].

Мета дослідження: проведення ідентифікаційної експертизи соку томатного.

Об'єкт дослідження: сік томатний, що переміщується через митний кордон України.

Предмет дослідження: асортимент, критерії, методи та засоби ідентифікації соку томатного.

Актуальність дослідження. Останнім часом попит в Україні на томатний сік зріс, тому що він набув важливого значення у здоров'ї людини. Томатний сік може випускатися як натуральним, так і концентрованим. Додавання кухонної солі знижує корисні властивості томатного соку, а ось підвищити його засвоюваність можна, додавши пару ложок рослинного жиру (оливкової або іншої олії) або вживаючи сік з продуктами, що містять жир (горіхами, сиром). Томатний сік відмінно комбінується з іншими овочевими соками і зеленню.

Якщо порівнювати споживання соків в Україні з іншими державами, то виробникам, здається, є куди розвиватися. Але сьогодні це зробити складніше.

Батьківщина помідорів – Південна Америка. В Європу їх завезли з Іспанії в середині XVI ст., до початку XIX ст. помідори вважалися неістівними. Тривалий час ці плоди вважалися декоративною рослиною. Сьогодні це один із найважливіших овочів у всьому світі, із якого виготовляють найсмачніші соки.

Напій багатий на яблучну, лимонну і винну кислоту, також в ньому міститься бурштинова кислота, одна з рідкісних. Багато в ньому пектину, харчових волокон, глюкози і серотоніну. У помідорах досить велика кількість вітамінів і корисних речовин, які дозволяють організму нормально функціонувати. Приготовлений сік з томатів – це джерело вітамінів і мікроелементів. Окреслені складові компоненти томатного соку дозволяють

поліпшити загальний стан організму, так як дають йому можливість нормально функціонувати.

На рис. 1 наведена динаміка експорту та імпорту соків плодів, овочів, незброджених, без спирту (тов. поз. 2009) в Україні протягом 2016–2020 рр., тис. дол. США [3].

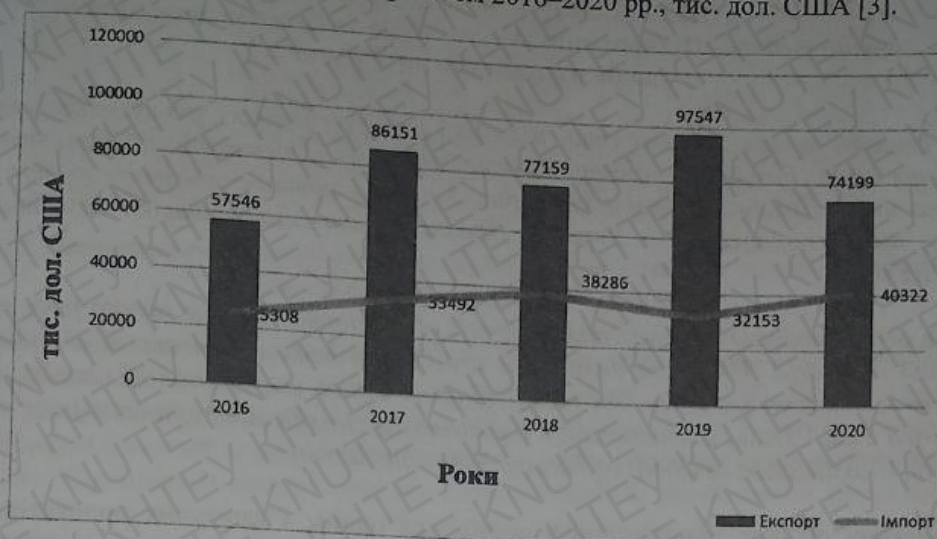

Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту соків плодів, овочів, незброджених, без спирту (тов. поз. 2009) протягом 2016–2020 рр., тис. дол. США

Згідно з даними Державної митної служби України можна зробити висновок, що обсяг імпорту соків плодів та овочів протягом 2016–2018 рр. зростав. В період з 2016 року по 2018 рік слід відмітити збільшення обсягів імпорту в Україну з 25308 тис. дол. США до 38286 тис. дол. США. Однак бачимо, що в період з 2018 обсяг імпорту в Україну зменшився з 38286 тис. дол. США до 32153 тис. дол. США, це пов'язано з карантинними обмеженнями в цей період. У 2020 році спостерігається поступове збільшення обсягів імпорту томатного соку [3].

Зростання обсягів збільшувалося з кожним роком на 15–20% після кризи 2014–2015 років. Що ж стосується грошового вираження, то зростання ще більше, і пов'язано це з процесами інфляції в країні.

Порівнюючи з імпортом, можна зробити висновок, що обсяг експорту соків плодів, овочів протягом 2016–2017 рр. зростав. Однак бачимо, що протягом 2018 р. значно зменшився з 86151 тис. дол. США до 77159 тис. дол. США.

У період з 2018 року по 2019 рік слід відмітити збільшення обсягів експорту з України з 77159 тис. дол. США до 97547 тис. дол. США. Але поступово пішов на спад експорт в 2020 р.

Карантинні обмеження 2020 року і прийдешня криза значно вплинули на ринок в цілому в нинішньому році. Так як соки не є товаром першої необхідності, населення, у якого скоротилися доходи, можуть знизити споживання соків в сім'ї або відмовитися від них в цілому. Також на ринок соків вплинула заборона на масові заходи або пікніки, де традиційно розпивають соки. У зв'язку зі зниженням доходів населення покупці можуть перейти на більш дешеві аналоги, в яких міститься більше обсягу води і замінників у продукції – це компоненти, за рахунок яких компанії знижують вартість соків і нектарів. Однак даний тренд не має довгострокового ефекту в майбутньому, ринок продовжить відновлюватися і повернеться до показників 2019 року.

У 2020 році найбільшу кількість соків плодів та овочів експортували з України в Австрію, Польщу та США. На рис. 2 наведена структура експорту соків плодів та овочів серед країн за 2020 рік [4].

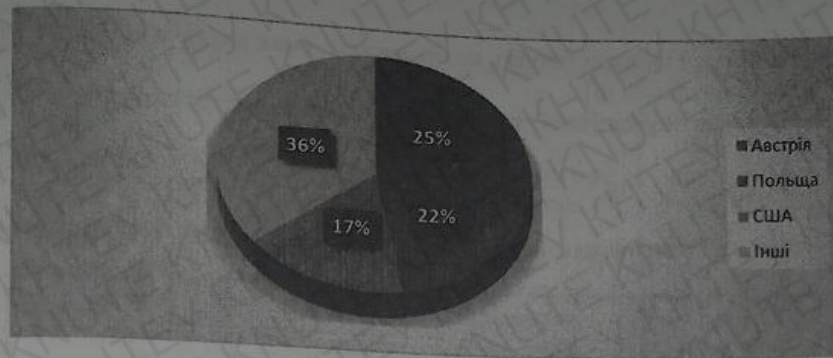

Рис. 2. Структура експорту соків плодів, овочів, незброджених, без спирту по країнах (в нат. вираж., січень-грудень 2020 р., %)

Лідером серед них є Австрія. У 2020 році Україна експортувала в Австрію продукції на 18742 тис. дол. США (25% – частка в загальному обсязі експорту). На другому місці з невеликою різницею знаходиться Польща – 16312 тис. дол. (22% – частка в загальному обсязі експорту). Сучасний асортимент вітчизняного ринку соків стабільно розширюється та оновлюється. Український ринок соків на 95% заповнений вітчизняною продукцією. На імпорту припадає не більше 5%. При збільшенні споживання виробники соків постійно оновлюють асортимент продукції. При цьому значно збільшилося виробництво напоїв, в які вводяться хімічні консерванти, барвники та ароматизатори [5].

З метою проведення ідентифікаційної експертизи було обрано 5 зразків соку томатного, які Україна експортувала в такі країни: Польщу, Австрію та США. Ідентифікаційна експертиза соку томатного проводилась у декілька етапів.

На першому етапі було складено Акт відбору проб. Відбір проб та якість томатного соку визначали відповідно до ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» [6]. Для проведення ідентифікаційної експертизи томатного соку, що експортується через митну територію України, спочатку визначали критерії, методи та засоби ідентифікації (табл. 1) [5, 6].

Таблиця 1

Критерії, засоби та методи ідентифікації томатного соку

Критерії	Методи	Засоби
Маркування	Аналітичний	Маркування, товаросупровідні документи, Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»
Зовнішній вигляд і консистенція	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Смак і аромат	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Колір	Органолептичний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Масова частка сухих речовин	Вимірювальний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Масова частка титрованих кислот	Вимірювальний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови»
Масова частка м'якоті	Вимірювальний	ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови», ДСТУ 7001:2009 «Продукти перероблення фруктів і овочів. Метод визначення вмісту м'якоті»

Зовнішній вигляд і консистенцію, колір, аромат, смак визначали органолептично, інші показники – інструментально [6].

Результати ідентифікаційної експертизи маркування томатного соку наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Результати ідентифікаційної експертизи маркування томатного соку

Показник	№ 1 ТМ «Sandora»	№ 2 ТМ «Садочок»	№ 3 ТМ «Розумний вибір»	№ 4 ТМ «Біола»	№ 5 ТМ «Наш сік»
1	2	3	4	5	6
Назва виробника, його адреса і місце виготовлення	ТОВ «Сандора», Україна, Миколаївська обл., Жовтневий р-н, вул. Степова, 1. Тел 0800300309	ТОВ «Сандора», Україна, Миколаївська обл., Жовтневий р-н, вул. Степова, 1. Тел 0800300309	ТОВ «Еко-СФЕРА», вул. Івана Мазепи, 45, м. Калинівка, Калинівський р-н, Вінницька обл., 22400, Україна. Тел. (04333) 2-21-32	ПрАТ «Ерлан», Україна, вул. Ленінградська, 5, м. Підгородне, Дніпропетровська обл., 52001 Тел. (056) 238-4043, факс (0562) 384-001	СП «Вітмарк-Україна», ТОВ, пров. Високий, 22, м. Одеса, 65007, Україна. Тел. +38(0482) 344043
Назва продукції	Томатний сік з сіллю відновлений стерилізований	Томатний сік з сіллю	Сік томатний відновлений, гомогенізований, стерилізований	Сік томатний з м'якоттю та сіллю, відновлений, неосвітлений пастеризований	Томатний сік з м'якоттю з сіллю відновлений стерилізований
Склад продукту	Томатний сік, кухонна сіль	Томатний сік, кухонна сіль	Томатна паста, кухонна сіль	Томатна паста, кухонна сіль	Сік томатний, сіль кухонна харчова
Об'єм	0,95 л	0,95 л	1 л	0,50 л	0,95 л
Дата виготовлення	10.03.21	12.03.21	05.03.21	12.03.21	08.03.21
Термін придатності	12 місяців	12 місяців	12 місяців	12 місяців	12 місяців
Харчова та енергетична цінність, г; ккал	білки -1,2 г, вуглеводи – 5,0 г; 25 ккал	білки -1,0 г, вуглеводи – 5,0 г; 21 ккал	білки – 1,0 г, вуглеводи – 5,0 г; 20 ккал	вуглеводи – 4,0 г; 20 ккал	білки – 0,5 г; вуглеводи – 4,5 г; 21,2 ккал

Закінчення табл. 2					
1	2	3	4	5	6
Умови зберігання	Зберігати при температурі від 0 °С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від 0 °С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від 0 °С до +25 °С та відносній вологості повітря не більше 75%	Зберігати при температурі від +1 °С до +25 °С. Оберігати від впливу прямих сонячних променів	Зберігати за температури 0-25 °С, відносній вологості до 75%
Інша інформація	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО	Без ГМО

За результатами дослідження маркування обраних зразків томатного соку торгових марок: «Sandora», «Садочок», «Розумний вибір», «Біола», «Наш сік» встановлено, що маркування всіх зразків є повним, чітким, виконується українською мовою, відповідає вимогам Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників томатного соку є наступною складовою експертного дослідження. Визначення органолептичної оцінки якості «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» [6].

Результати ідентифікаційної експертизи зразків томатного соку за органолептичними та фізико-хімічними показниками наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Результати ідентифікаційної експертизи томатного соку за органолептичними та фізико-хімічними показниками для митних цілей

Показник	Вимоги ДСТУ 7159:2010	№ 1 ТМ «Sandora»	№ 2 ТМ «Садочок»	№ 3 ТМ «Розумний вибір»	№ 4 ТМ «Біола»	№ 5 ТМ «Наш сік»
1	2	3	4	5	6	7
Зовнішній вигляд і консистенція	Однорідна рідина з тонко подрібненою м'якоттю плодів. Дозволено часткове відшарування рідини та незначний осад на дні тари.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним м'якушем. Незначне розшарування.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним м'якушем. Незначне розшарування.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним розподіленням м'якушем. Спостерігається незначне розшарування.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним розподіленням тонко подрібненим м'якушем. Розшарування і наявність осаду на тарі.	Однорідна непрозора рідка маса з рівномірним розподіленням м'якушем. Незначне розшарування.

Закінчення табл. 3

1	2	3	4	5	6	7
Смак і аромат	Добре виражені, притаманні томатному соку. Сторонні присмаки і запахи не дозволено.	З добре вираженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре вираженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре вираженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.	Водянистий смак. Без сторонніх присмаків та запахів.	З добре вираженим ароматом вихідної сировини. Без сторонніх присмаків та запахів.
Колір	Однорідний за всією масою, властивий. Дозволено незначне знебарвлення соків.	Темно-червоний з буруватим відтінком, рівномірний за всією масою.	Темно-червоний, рівномірний за всією масою.	Темно-червоний з буруватим відтінком, рівномірний за всією масою.	Темно-червоний з буруватим відтінком, рівномірний за всією масою.	Темно-червоний, рівномірний за всією масою.
Масова частка сухих речовин, не менше ніж, %	5,0	8,5	8,0	8,3	8,2	8,4
Масова частка титрованих кислот, не менше ніж, %	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5
Масова частка м'якоті, не більше ніж, %	25	25	20	20	15	25

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що вміст розчинних сухих речовин у зразках відповідає вимогам нормативної документації. Масова частка розчинних сухих речовин залежить від таких факторів, як: вид вихідної сировини, ступінь стиглості, умови вирощування, технологія виробництва тощо. Так, в соках ТМ «Наш сік» та ТМ «Sandora» даний показник є вищим в порівнянні з соками ТМ «Садочок», ТМ «Розумний вибір» та ТМ «Біола». Це пояснюється тим, що їх виготовлено методом відновлення з

концентрату. Щодо масової частки титрованих кислот, то даний показник в усіх представлених зразках також відповідає встановленим вимогам.

Одним з важливих показників якості томатних соків, за яким можна встановити, яким способом його виготовили, є вміст м'якоті. Найбільша масова частка м'якоті була в соках ТМ «Sandora» – 25% та ТМ «Наш сік» – 25%, що підтверджує виготовлення даних соків методом прямого віджиму.

Отже, за результатами проведених досліджень можна стверджувати, що зразки соку томатного № 1, № 2, № 3, № 5 повністю відповідають ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови» за результатами органолептичного та фізико-хімічного аналізу. А саме за такими показниками: зовнішній вигляд і консистенція, аромат та смак, колір, масова частка сухих речовин, масова частка титрованих кислот, масова частка м'якоті [6].

Зразок № 4 за органолептичними показниками, а саме за консистенцією і смаком, не відповідає вимогам ДСТУ 7159:2010 «Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови», і продукція не може бути допущена до реалізації на території України та за її межами, необхідно повернути виробникові. За результатами складено відповідний Акт експертизи.

У результаті проведення ідентифікаційної експертизи томатного соку в митних цілях класифікується в IV розділі «Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замітники», в групі 20 «Продукти переробки овочів, плодів, горіхів і інших частин рослин», підгрупі 2009 «Соки з плодів (включаючи виноградне сушло) або соки овочеві, незброжені та без додавання спирту, з додаванням або без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин». На рівні десяти знаків код томатного соку згідно з УКТЗЕД має вигляд: 2009 50 90 00 – «сік томатний (інший)» [7].

Отже, в результаті проведеної ідентифікаційної експертизи встановлено, що основними ознаками, за якими можна класифікувати томатний сік згідно з УКТЗЕД, є: приналежність до групи продуктів переробки овочів, назва продукції, зовнішній вигляд і консистенція, смак і аромат, наявність червоного кольору.

Список використаних джерел

1. Сирохман І. В., Задорожний І. М., Пономарьов П. Х. Товарознавство продовольчих товарів: підручник. Київ: Лібра, 2007. 600 с.
2. Томатний сік, користь та склад. URL: <https://w2w.com.ua/tomatnii-sik-korist-i-shkoda-likyvalni-vlastivosti-a-takoj-ia-k-vplivaie-na-organizm-cholovikiv-ia-k-vibrati-pravilnii-parii-i-chi-mojna-na-nomu/>
3. Митна статистика / Сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодами УКТЗЕД. URL: <http://sfs.gov.ua/ms/f11>
4. Митна статистика / Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн-контрагентів. URL: <http://sfs.gov.ua/ms/f3>
5. Дубініна А. А., Овчиннікова І. Ф., Дубініна С. О. та ін. Методи визначення фальсифікації товарів: підручник. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2010. 272 с.
6. ДСТУ 7159:2010. Консерви. Соки відновлені. Загальні технічні умови [Чинний від 03.11.2010]. Київ: Держспоживстандарт України, 2011. 23 с.
7. Український класифікатор товарів ЗЕД. URL: <https://ares.ua/uk/codesearch>

Робота виконана під науковим керівництвом канд. техн. наук, доцента
ПІРКОВІЧ К. А.